



T.C.

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

**MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMLARINDAKİ BATI
MÜZİĞİ TÜR VE BİÇİM BİLGİSİ DERSİNİN PİYANO DERSİNE
KATKISINA YÖNELİK ÖĞRETİM ELEMANI VE ÖĞRENCİ
GÖRÜŞLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Yusuf Ahmet ESEN

0000-0002-6770-5481

BURSA - 2023



T.C.

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

**MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMLARINDAKİ BATI
MÜZİĞİ TÜR VE BİÇİM BİLGİSİ DERSİNİN PİYANO DERSİNE
KATKISINA YÖNELİK ÖĞRETİM ELEMANI VE ÖĞRENCİ
GÖRÜŞLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Yusuf Ahmet ESEN

0000-0002-6770-5481

Danışman

Doç. Dr. Doruk ENGÜR

BURSA - 2023

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin akademik ve etik kurallara uygun bir şekilde elde edildiğini beyan ederim.

Yusuf Ahmet ESEN

14/12/2023



TEZ YAZIM KILAVUZU'NA UYGUNLUK ONAYI

“Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarındaki Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi Dersinin Piyano dersine Katkısına Yönelik Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşleri” adlı Yüksek Lisans tezi, Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanmıştır.

Tezi Hazırlayan
Yusuf Ahmet ESEN

Danışman
Doç. Dr. Doruk ENGÜR

Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Başkanı
Prof. Dr. R. Erol DEMİRBATIR



EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS/DOKTORA BENZERLİK YAZILIM RAPORU

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA

Tarih: 12/12/2023

Tez Başlığı / Konusu:
Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarındaki Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi Dersinin Piyo Dersine Katkısına Yönelik Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşleri

Yukarıda başlığı gösterilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 83 sayfalık kısmına ilişkin, 11/12/2023 tarihinde şahsım tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından (Turnitin)* aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan özgünlük raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 10'dur.

Uygulanan filtrelemeler:

- 1 - Kaynakça dâhil
- 2 - Alıntılar dâhil
- 3 - 5 kelimeden daha az örtüşme içeren metin kısımları dahil

Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Çalışması Özgünlük Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve bu Uygulama Esasları'nda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz derim.

Yusuf Ahmet Esen
12/12/2023

Adı Soyadı: Yusuf Ahmet ESEN
Öğrenci No: 802042003
Ana bilim Dalı: Güzel Sanatlar Eğitimi
Programı: Müzik Eğitimi
Statüsü: ☒ Y.Lisans ☐ Doktora

Danışman

Doç. Dr. Doruk ENGÜR

12/12/2023

T.C.
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalında 8020 numara ile kayıtlı Yusuf Ahmet ESEN'in hazırladığı “Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarındaki Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi Dersinin Piyano Dersine Katkısına Yönelik Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşleri” konulu Yüksek Lisans çalışması ile ilgili tez savunma sınavı, 14/12/2023 Perşembe günü 09:00 - 11:00 saatleri arasında yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda adayının tezinin/çalışmasının **başarılı** olduğuna **oy birliği** ile karar verilmiştir.

Sınav Komisyonu Başkanı
Doç. Dr. Doruk ENGÜR
Bursa Uludağ Üniversitesi
WOS ID: I-9833-2017
SCOPUS ID: 57205619845
ORCID: 0000-0002-1337-9828

Üye
Dr. Öğr. Üyesi Hatice ÇELİKTAŞ
Bursa Uludağ Üniversitesi
WOS ID: AAH-1672-2021
ORCID: 0000-0002-5917-1280

Üye
Dr. Öğr. Üyesi Ali BİLİCİ
Amasya Üniversitesi
ORCID: 0000-0002-1181-0784

ÖN SÖZ

Piyano eğitimim ve sonraki öğretmenlik yaptığım süreç içerisinde eserlerin daha hızlı ve kolay nasıl çalınabileceği, verimliliğin nasıl artırılabilirliği hakkında devamlı kafa yorardım. Tez çalışmamı da literatüre öğrencilerin piyano öğrenimine bir farkındalık oluşturabilecek konu üzerinde yoğunlaşarak yapmak istedim. Bu süreçte de ilk danışmanım sayın Doç.Dr. Ajda ŞENOL SAKİN hocamdan tavsiye üzerine Batı Müziği Tür ve Biçim dersinin Piyano dersine olan katkılarına yönelik öğrenci ve ilgili dersin öğretmenlerinden görüşler alarak hem kendimde hem de piyano öğrencilerinde bir farkındalık oluşturdum diyebilirim.

Bu çalışmanın yürütülmesinde benden emeklerini ve desteğini esirgemeyen, beni cesaretlendiren, bilgi ve birikimiyle her zaman yol gösterici olan saygıdeğer ilk danışmanım Doç.Dr. Ajda ŞENOL SAKİN'e ve sonraki danışmanım Doç. Dr. Doruk ENGÜR'e sonsuz teşekkürlerimi ve şükranlarımı sunarım.

Çalışmama gönüllük esasıyla katılarak görüşlerini bizlerle paylaşan saygıdeğer Piyano dersi öğretmenlerine, BMTBB dersi öğretmenlerine ve müzik öğretmenliği bölümü öğrencilerine, ayrıca müzik eğitimimin başlangıcından bu yana bana katkı sağlayan, bana emek veren ve yol gösteren tüm öğretmenlerime teşekkürlerimi sunuyorum.

Her zaman olduğu gibi bu süreçte de yanımda olan, bana güvenen ve beni destekleyen sevgili eşim Zeynep Sümeyra Sağlam Esen'e, çalışmamı yürütme sürecinde bana motivasyon ve umut kaynağı olan saygıdeğer kayınpederim Zeynettin Sağlam'a, neşe kaynağım biricik annem Hava Esen'e ve varlığıyla bana güç veren canım babam Oktay Esen'e sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Yusuf Ahmet ESEN

ÖZET

Yazar Adı ve Soyadı	Yusuf Ahmet ESEN
Üniversite	Bursa Uludağ Üniversitesi
Enstitü	Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Ana Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi
Bilim Dalı	Müzik Eğitimi
Tezin Niteliği	Yüksek Lisans
Sayfa Sayısı	xiii + 69
Mezuniyet Tarihi	
Tez Danışmanı	Doç. Dr. Doruk ENGÜR

MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMLARINDAKİ BATI MÜZİĞİ TÜR VE BİÇİM BİLGİSİ DERSİNİN PİYANO DERSİNE KATKISINA YÖNELİK ÖĞRETİM ELEMANI VE ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ

Bu araştırma Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı lisans programlarında yer alan BMTBB dersinin Piyano dersine katkısının belirlenmesine yöneliktir. Araştırmada piyano ve BMTBB dersine giren öğretim elemanları ve Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı lisans programı öğrencileri ile görüşülerek BMTBB dersinin Piyano dersine katkısına yönelik görüşlerini almak amaçlanmıştır. BMTBB dersi Piyano dersi ve diğer tüm çalgı derslerini destekleyici müzik eğitim derslerinden görülmekte ve bir müzik eğitimcisinin en basit haliyle olsa dahi ders hakkında bilgiye sahip olması beklenmektedir. Bu amaç ve önem doğrultusunda Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı lisans programlarında yer alan BMTBB dersinin Piyano dersine katkısına yönelik araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden Durum Çalışması modeli temel olarak yapılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu belirlerken kolay ulaşılabilir örnekleme deseni kullanılmıştır. Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarında görevli 10'u Piyano ve 10'u Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi Dersi olmak üzere 20 öğretim elemanı ve Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarında kayıtlı 8 öğrenci örneklem olarak belirlenmiştir. BMTBB dersinin Piyano dersine katkısına yönelik öğretim elemanı ve öğrenci görüşlerini belirlemek amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmış ve katılımcılar ile gönüllülük esasına dayalı olarak görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Çalışmada elde edilen veriler içerik analizi kullanılarak çözümlenmiş, tema ve kodlar çıkartılmıştır. Elde edilen bulgular dahilinde BMTBB dersinde başarılı olan öğrencilerde bu dersin müzikalite, deşifre kolaylığı, hızlı öğrenim yönlerinden Piyano dersine katkısının olduğu ancak derste başarısız olan ya da

yeterli öğrenim gerçekleştiremeyen öğrencilerin dersi Piyano dersine aktarmada zorluklar çektiği sonucuna varılmıştır. Tüm bu sonuçlar doğrultusunda BMTBB dersinin seçmeli ders olmaktan çıkartılıp zorunlu ders olması ve ders saatinin Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı eğitim programlarında artırılarak, daha kapsamlı bir eğitimin verilmesi, ayrıca Piyano derslerinde öğretmenler tarafından Tür ve Biçim Bilgisi konularının üstünde durulması önerilmektedir.

Anahtar Sözlükler: Batı Müziği Türleri, Müzik Formları, Müzik Öğretmenliği Eğitimi, Piyano Eğitimi



ABSTRACT

Name And Surname	Yusuf Ahmet ESEN
University	Bursa Uludag University
Institution	Institute of Educational Sciences
Field	Fine Arts Education
Branch	Music Education
Degree Awarded	Master's Thesis
Page Number	xiii + 69
Degree Date	
Supervisor	Doç. Dr. Doruk ENGÜR

FACULTY AND STUDENT VIEWS ON KNOWLEDGE OF WESTERN MUSIC FORMS COURSE'S IMPACT ON PIANO INSTRUCTION IN MUSIC EDUCATION UNDERGRADUATE PROGRAMS

This research is aimed at understanding how the “Knowledge of Western Music Forms (KWMF)” course, which is a part of the music education department’s undergraduate programs, contributes to piano lesson. The objective of this study is to gather perspectives from both piano and KWMF instructors, as well as students in the music education department, regarding the extent and nature of the KWMF course’s impact on piano lesson. The KWMF course is perceived as a supportive element for piano and all instrumental lessons, requiring music educators to possess at least basic knowledge about the course. In line with this purpose and significance, this research adopts the Case Study research model as a qualitative research method to investigate the contribution of the KWMF course to piano lesson within the music education department’s undergraduate programs. For this study, the convenience sampling design among the non-probability sampling methods was employed. A total of 28 participants on a volunteer basis, consisting of 10 instructors teaching piano lesson, 10 instructors teaching Knowledge of Western Music Forms course, and 8 students majoring in music education department, were chosen. Semi-structured interview forms were prepared to gather opinions on the contribution of the KWMF course to piano lesson from instructors and students. The collected data were analyzed using content and descriptive analysis methods, resulting in the extraction of themes and codes. The findings reveal that the KWMF course contributes to piano lesson in terms of musicality, ease of sight-reading, and rapid learning for students who excel in the course. However, it is also evident that students who

struggle or fail to grasp the concepts in the KWMF course encounter difficulties in applying its principles to piano lesson. Based on these outcomes, it is suggested that the KWMF course should transition from an elective to a mandatory course, with an increased number of instructional hours in the music education department curriculum. Furthermore, incorporating discussions of the KWMF concepts into piano lessons by instructors is also recommended.

Keywords: Western Music Genres, Music Forms, Music Teacher Education, Piano Education



İÇİNDEKİLER

TEZ ONAY SAYFASI	iv
ÖN SÖZ.....	v
ÖZET.....	vi
ABSTRACT	viii
İÇİNDEKİLER.....	xii
TABLolar LİSTESİ	xiv
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xiii

1. BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu	1
1.2. Araştırma Soruları	2
1.3. Amaç.....	2
1.4. Önem	3
1.5. Varsayımlar.....	3
1.6. Sınırlılıklar	3

2. BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Müzikte Tür ve Biçim	5
2.2. Müzikte Tür ve Biçim Konusunda Yazılmış Başlıca Kaynaklar	6
2.3. Uluslararası Çoksesli Müzikte Yer Alan Başlıca Tür ve Biçimler	8
2.3.1. Sonat Allegrosu	10
2.3.2. Rondo	11
2.3.3. Lied	12
2.3.4. Envansiyon.....	14
2.3.5. Prelüd	15
2.3.6. Füg	15
2.3.7. Sonatin	16
2.3.8. İmpromptu.....	17
2.3.9. Menüet	17
2.3.10. Scherzo.....	17
2.3.11. Nocturne	18
2.3.12. Etüd	18

2.4. Tür ve Biçim Bilgisinin Piyano Eğitimindeki Yeri	18
2.5. Müzik Biçimleri Bilgisinin Müzik Öğretmenliği Programlarındaki Yeri	19
2.6. İlgili Araştırmalar	20
2.6.1. Piyano Dersini Biçim ve Tür Bilgisi dersi ile ilişkilendiren Araştırmalar	21
2.6.2. Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi Dersi ile İlgili Araştırmalar	21
2.6.3. Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi Dersinin Çalgı Dersine Etkisine Yönelik Araştırmalar	22

3. BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli.....	25
3.2. Çalışma Grubu.....	25
3.3. Veri Toplama Araçları.....	28
3.4. Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi.....	28

4. BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

4.1. BMTBB Dersinin İşlenişine Yönelik Bulgular	30
4.2. BMTBB Dersinin Öğrencilerin Başarı ve Müzikal Becerilerine Etkisi/Katkısına Yönelik Bulgular	36
4.3. BMTBB Dersinin Öğrencilerin Piyano ve Diğer Mesleki Derslere Katkısına Yönelik Bulgular	42
4.4. Piyano Dersinin İşlenişine Yönelik Bulgular	47
4.5. BMTBB Dersinin Önemi ve Gerekliliğine Yönelik Bulgular.....	49

5. BÖLÜM

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç.....	52
5.2. Tartışma ve Öneriler	53
KAYNAKÇA.....	56
EKLER.....	61
Ek 1: Etik Kurul İzni	62
Ek 2: Araştırma İzinleri	63
ÖZ GEÇMİŞ.....	69

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo	Sayfa
1. Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi derslerinin Dört Program İçerisinde Yer Alma Durumu	20
2. Çalışma grubunu oluşturan “Piyano Eğitimi” dersine giren öğretim elemanlarının üniversitelere göre dağılımları	26
3. Çalışma grubunu oluşturan “Tür ve Biçim Bilgisi” dersine giren öğretim elemanlarının üniversitelere göre dağılımları	27
4. Çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin demografik bilgileri	28
5. BMTBB dersinin işlenişine yönelik öğretim elemanı görüşleri	31
6. BMTBB dersinin işleniş ve yeterliliğine yönelik öğrenci görüşleri	32
7. Ders İşlenişinde Piyano Edebiyatında Yer Alan Eserlerden Yararlanma Durumuna İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri	33
8. BMTBB dersinin Çalgı dersinde ve çalışmasında kullanabilme durumuna yönelik öğrenci görüşleri	34
9. BMTBB dersinin ders programı yönünden öğrenilip, uygulanabilir olmasına ilişkin öğretim elemanı görüşleri	35
10. BMTBB dersinin öğrencilerin müzikal becerilerine etkisi/katkısı hakkında öğretim elemanı görüşleri	37
11. Piyano dersinde müzikal gelişim açısından BMTBB dersinden yararlanılmasına yönelik öğretim elemanı görüşleri	38
12. BMTBB dersinde edinilen bilgilerin yeterlilik durumu ve çalışılan esere katkısına yönelik öğrenci görüşleri	39
13. BMTBB dersi öğrencilerin piyano çalımında müzikal gelişimlerine hangi yönlerden katkı sağladığına yönelik öğretim elemanı görüşleri	40
14. BMTBB dersi yeterliliği ile Piyano dersi arasındaki başarı ilişkine yönelik öğretim elemanı görüşleri	41
15. BMTBB dersinin öğrencilerin müzikal becerilerine etkisi/katkısına yönelik BMTBB dersini veren öğretim elemanı görüşleri	43
16. BMTBB dersinin Piyano dersine katkısına yönelik öğretim elemanı görüşleri	44
17. Öğrencilerin Piyano dersinde BMTBB dersi yönünden yeterliliklerine ilişkin öğretim elemanı görüşleri	45
18. BMTBB dersinde edinilen bilgilerin Piyano dersine ve çalışmasına aktarılmasına yönelik öğrenci görüşleri	46

19.	BMTBB dersinde edinilen bilgilerin Piyano dersine olan yeterliliğine yönelik öğrenci görüşleri	46
20.	Piyano dersinde çalışılan eserlerin biçim ve tür açısından çözülmesine yönelik Öğretim elemanı görüşleri	48
21.	Piyano dersinde çalışılan eserin BMTBB yönünden incelenmesi durumu.....	49
22.	Piyano eğitiminde öğrencinin tür ve biçim bilgisine sahip olmasının gerekliliğine ilişkin görüşler	50
23.	BMTBB dersinin önemine yönelik öğrenci görüşleri.....	51



ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil	Sayfa
1. Motif örneği	9
2. Figür örneği.....	9
3. Cümle örneği.....	10
4. Periyot örneği.....	10
5. Sonat Allegrosu şeması	11
6. Rondo şeması	12
7. Lied şeması	13
8. Birlik notaya birlik nota ile karşılık verilen kontrpuan çeşidi	14
9. Birlik notaya birlik nota ile karşılık verilen kontrpuan çeşidi	14
10. Birlik notaya ikilik notaların karşılık verdiği kontrpuan çeşidi	14
11. Tema ve Cevap gösterimi.....	16
12. Stretto örneği.....	16
13. Dominant tonu ile devam eden gelişme bölümü örneği	17

1. BÖLÜM

GİRİŞ

Araştırmanın bu bölümünde, araştırma kapsamında ele alınan problem durumu, araştırmanın soruları, amacı ve önemi, varsayımları, sınırlılıklarına başlıklar halinde açıklanmış ve ilgili tanımlara yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Herhangi bir nesnenin biçimini bilmek, onu tanımak açısından bize ne kadar rahatlık sağlıyorsa, aynı şekilde piyanoda çalışılan eserlerin türünü ve biçimini bilmek de icracılar için eseri tanımak açısından önemli bir rahatlama sağlamaktadır. Uçan'a göre (1992, s. 1) eğer yapılmakta olan bir iş, konu veya süreçte başarı ve verim hedefleniyorsa belirli bir analizin yapılması ya da temeli iyi bir analize dayanması gerekmektedir.

Bestecinin fikirlerini belli kurallara bağlı şekilde kalarak elindeki malzemeyi düzgün sıralaması müzikte yapıyı yani formu (biçimi) oluşturmaktadır (Şensoy, 1992, s. 2). Başka bir deyişle, form yani biçim, polifonik ya da homofonik eserlerde müziğin birleştirici yanlarını temsil ederken ona aynı zamanda belli bir estetik yapı kazandırmaktadır (Say, 2002, s. 72). Bu tanımlara göre bir eserin estetik yapısını belirleyen tür ve biçim icracıya eserin müzikal ifadesinde estetik bir yapı kazanmasını da sağlamaktadır. Bu kadar öneme sahip biçim ve tür bilgisi ile analizi konuları piyano eğitiminin en başından sonuna kadar verilmesi gereken bir disiplindir (Tufan, 1994, s. 18). Bağçeci'ye (2003, s. 162) göre ise, piyano eğitiminde biçim ve tür bilgisi eğitimi, teknik ve müzikal ifadeleri etkileyen, piyano eğitiminin başında başlaması gereken bir eğitimidir.

Bir icracının çaldığı eseri iyi şekilde yorumlayabilmesi için her şeyden önce çaldığı parçanın yapısını anlaması, eserin yapı taşlarını ve bunların birbiri ile bağlantısını çözmesi gerekmektedir (İpşiroğlu, 1998, s. 241-242). Müzik öğretmenliği programlarında öğrenim gören öğretmen adaylarının Piyano dersinde çaldıkları eserleri de doğru şekilde yorumlayabilmeleri için Piyano dersiyle bağlantılı olan teorik dersleri de pekiştirmesi yani eserlerin biçim ve tür analizlerinin yapılabilmesi öğrencilerin mesleki öz doyumları açısından önemlidir (Karkın, 2007, s. 414).

Tür ve biçim bilgisi konularının yorumculuğun geliştirilmesi açısından önemli olduğu söylenebilir. Literatürde de Piyano derslerinin daha etkili olması için tür ve biçim bilgisi konularının önemsenmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Örneğin Akıncı (2011)'ya göre bestecilerin kelimeler ile ifade etmek istedikleri duyguları ve mesajları yazdıkları notalar içerisinde gizlidir. Bu nedenle müzik öğretmeni adaylarının icra ettikleri eserlerde eserin tonalitesine, hızına, nüanslarına, cümlelemelerine, motiflere ve biçimsel öğelere dikkat etmesi

oldukça önemli bir faktördür. Kimi öğrenciler eserin biçimine ve türüne dikkat ederken kimi öğrencilerse notasyona çok odaklanarak biçimsel öğelere dikkat etmeyerek eserin müzikalitesini yeterince ortaya çıkaramamaktadırlar.

Hodeir'e göre icracıların çoğu notasyona fazla bağlı kalarak eserin yalnızca dış yüzeyini ifade etmektedirler (aktaran Akıncı, 2011, s. 3). Pirlibeylioğlu (2015) da öğretmenlerin büyük çoğunluğunca, müzik biçimleri gibi temel müzik dersleriyle Piyano dersinin ilişkilendirilemeyeşinin öğrencilerin müzikal ifadeleri doğru yansıtamamasına yol açtığına inanıldığını belirtmektedir.

Literatürde yer alan bu çalışmalardan da anlaşılaçağı üzere Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerinin Piyano dersinde çalıştıkları/çaldıkları eserleri müzikal olarak tam ifade edemedikleri ve bunun da nedeninin tür ve biçim bilgisinin Piyano dersine yansıtılamadığı için olduğu görülmektedir. 2018 yılında Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından oluşturulmuş Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı lisans programının alan eğitimi seçmeli dersleri arasında Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi dersi de yer almaktadır. Bu dersin öğrencilerin müzikal ifadelendirme açısından yaşadıkları eksiklikleri gidermede katkısının olup olmadığına yönelik güncel bir çalışma bulunmadığından dolayı bu konunun araştırılması önemli görülmüştür.

Tüm bu bilgiler eşliğinde araştırmanın problem sorusu “Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı lisans programlarında yer alan Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi dersinin Piyano dersine katkısına yönelik öğretim elemanı ve öğrenci görüşleri nelerdir?” olarak belirlenmiştir.

1.2. Araştırma Soruları

İlgili problemin çözümüne yönelik belirlenmiş alt problem cümleleri şöyledir:

1. Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi dersinin işlenişine yönelik öğretim elemanı ve öğrenci görüşleri nelerdir?
2. Batı Müziği Tür ve Biçim Dersinin Öğrencilerin Başarı ve Müzikal Becerilerine Etkisi/Katkısına yönelik öğretim elemanı ve öğrenci görüşleri nelerdir?
3. Batı Müziği Tür ve Biçim Dersinin Öğrencilerin Piyano ve Diğer Mesleki Derslere Katkısına yönelik öğretim elemanı ve öğrenci görüşleri nelerdir?
4. Piyano Dersinin İşlenişine yönelik öğretim elemanı ve öğrenci görüşleri nelerdir?
5. BMTBB Dersinin Önemi ve Gerekliliğine yönelik öğretim elemanı ve öğrenci görüşleri nelerdir?

1.3. Amaç

Müzik öğretmeni adaylarının mesleki hayatlarında kullanım alanı olarak geniş bir yere sahip olan piyanonun eğitimini olabildiğince verimli almaları oldukça önemlidir. Bu önem

çalgı eğitiminde verimliliği arttırmak amacıyla yapılmış pek çok çalışmayla da desteklenmektedir. Bu çalışmaların sonuçları incelendiğinde çalgı eğitiminin tür ve biçim (form) bilgisiyle desteklenmesinin verimliliği oldukça artırdığı görülmektedir. Müzik öğretmeni yetiştiren müzik eğitimi ana bilim dallarının mevcut lisans ders programları incelendiğindeyse tür ve biçim bilgisi eğitime yönelik derslerin az olması ya da seçmeli ders kapsamında programlarda yer alması bu alanda yapılacak bir çalışma ihtiyacını hissettirmektedir.

Mevcut ihtiyaca istinaden yapılan bu çalışma ile Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı lisans programlarında yer alan Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi dersinin Pişano dersine olan katkısının belirlenmesi amaçlanmıştır.

1.4. Önem

Yapılan literatür taraması ile Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi dersinin eser seslendirmeye müzikal açıdan katkısına yönelik yapılmış az sayıda yayın olduğu belirlenmiştir. Araştırma kapsamında Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi dersi ve Pişano dersi öğretim elemanlarının yanı sıra her iki dersi alan öğrenciler ile de görüşülmüştür. Elde edilecek veriler ve sonuçlar ile eksikliğin giderilmesine kısmen de olsa yardımcı olunacağı ve daha etkili bir Pişano dersi işlenmesine, Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi dersinin öneminin öğrenciler tarafından anlaşarak Pişano derslerine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.5. Varsayımlar

Bu araştırmada;

1. Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi dersinin Pişano dersine katkısına yönelik Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı lisans programlarında yer alan ve konuya ilişkin görüşleri alınan öğretim elemanlarının sorulara gönüllülük esasına dayalı, kendi fikirlerini ifade edecek şekilde içten cevaplar verdikleri,
2. Araştırmada görüşleri alınan müzik öğretmeni adayı olan öğrencilerin gönüllülük esasına dayalı, kendi fikirlerini ifade edecek şekilde içten cevaplar verdikleri
3. Çalışmada kullanılan yöntemin mevcut problemin çözümünü sağladığı varsayılmıştır.

1.6. Sınırlılıklar

“Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarındaki Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi Dersinin Pişano Dersine Katkısına Yönelik Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşleri” konulu bu araştırma:

1. Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı Pişano dersinde çalışılan eserlerin içerdiği türler ve biçimler ile,

2. Mzik eēitimi ana bilim dallarında alışan Piyano dersi ve Batı Mziēi Tr ve Biçim Bilgisi dersi ēretim elemanları ile,

3. Piyano dersi ile Batı Mziēi Tr ve Biçim derslerinden her ikisini de almış ērenciler ile sınırlandırılmıştır.



2. BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde müzikte yer alan tür ve biçim kavramlarından, uluslararası çoksesli müzikte yer alan başlıca tür ve biçimlerden, bu kavramların öğrenilmesinin eğitimde ve özellikle piyano eğitiminde öneminden ayrıca Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı lisans programlarında yer alan tür ve biçim bilgisine yönelik derslerden ayrıntılı bahsedilmiş ayrıca konu ile ilgili uluslararası ve ulusal araştırmalara yer verilmiştir.

2.1. Müzikte Tür ve Biçim

Tür ve biçim (form), müzik sanatında oldukça yer eden, birbiriyle ilişkili gibi görünüp aslında birbirinden bağımsız kavramlardır. Savaş'a göre (2018, s. 9) bazı müzikologlar müzikte biçimden (formdan) bahsederken senfonik şiir, kantat, arya, süit gibi örnekler verip madrigal, motet, kanzona yapılarına da Rönesans biçimi tanımlaması yapmaktadırlar. Aslında bu ayrışmaların temelinde türler bulunmaktadır. Demir'e göre (2013, s. 71) tür, eserlerin biçime ve şekle göre değil içerdiği anlatımlarına göre ayrılmalıdır. Hodeir'e göre ise (2007, s. 13) türün iki ayrı tanımı vardır. Birbirlerine oldukça benzeyen tanımların birincisine göre tür, bir eserin oluşum aşamasında temel alınan kavramdır. İkinci tanıma göre ise nitelik bakımından benzerlik gösteren biçimlerin aynı temelde toplanmasıdır. Türler ezgisel ya da teknik anlamda farklılık gösterse de aslında aynı kategoride incelenebilmektedirler. Başka bir deyişle bir dinsel eser aynı din dışı eser gibi çalgısal türde yer alabilmektedir. Ya da şarkı müziği türü hem dinsel hem de din dışı müzikle bağdaştırılabilmektedir.

Biçim (form) bir eserin hem tonal yapısından bahsederken hem de tasarımsal boyutunu da açıklamaktadır (Savaş, 2018, s. 9). Say'a göre (2002, s. 72) müzikte biçim (form) bestecinin gelenek, deneyim ve birtakım kurallara bağlı kalarak eserin estetik bir bütün oluşturmasında yapı taşı olan etkindir. Benzer şekilde Hodeir (2007, s. 16) biçimin eserin yapılışını anlattığını savunmaktadır.

Literatür incelendiğinde yukarıda da kısaca bahsedildiği gibi tür ve biçim (form) kavramları sıkça karıştırılabilmektedir. Savaş (2018, s. 9) kitabında bu duruma ayrıntılı olarak değinmiştir. Oysaki aynı türde bestelenmiş iki eserin biçimi (formu) farklılık gösterebilmektedir. Örnek olarak Beethoven'ın Op. 61 Re Majör keman konçertosu ile Mendelssohn'un Op.64 mi minör keman konçertosu eserleri verilebilir. İki eserde konçerto türünde olsalar da biçimleri aynı değildir (Savaş, 2018, s. 9). Beethoven'ın sonat formunda yazılan op. 61 Re Majör keman konçertosunun ilk bölümü Sonat Allegrosu, ikinci bölümü çeşitleme ve son bölüm ise Rondo formundan oluşmaktadır (Aytekin, 2005, s. 39). Mendelssohn'un Op.64 mi minör keman konçertosu ise aslında sonat formuna bağlı kalsa da

içerisinde birçok romantik dönem belirtileri içerir. Eserin birinci bölümü Sonat Allegrosundan, orta kısmı ritim olarak ağır ve kendi içerisinde üç bölümlü bir yapı ve son bölümü ise Rondo Allegrosu belirtileri taşıyan ancak bundan daha özgün olan hızlı bölümdür (Molla, 2014, s. 78). Bu örnekten de yola çıkarak aynı türdeki eserlerin farklı formlarda bestelenebileceği söylenebilir.

2.2. Müzikte Tür ve Biçim Konusunda Yazılmış Başlıca Kaynaklar

Cangal (2004), müzik biçimleri dersine yönelik yayımlanan kaynak kitap azlığından yakınlıkla öğrencilerde oluşacak boşluğu doldurmak için sade ve anlaşılır bir dilde Müzik Formları kitabını yayımlamıştır. Kitap en temel seviyeden yani motifin tanımından başlayarak başlıca tüm biçim ve türleri anlatmış ve şekiller ile de konuyu sağlamlaştırmıştır. İçerik olarak ise önce müzik biçiminin öğelerini açıkladıktan sonra şarkı biçimini, bir, iki, üç ve katlı trio olmak üzere açıklamıştır. Sonrasında ise Rondo Sonat ve Füg biçimini başlıklar halinde tanımlamıştır. Sonat biçiminin başlığında başlıca bu biçime uygu türleri örneklendirerek anlatmaya çalışmıştır.

Leichtentritt (2018), Batı müziği biçim ve tür bilgisindeki temel öğelerden başlayarak ansiklopedik şekilde okuyuculara bilgileri örnekler dahilinde sunmuştur. Kitabın içerisinde, Bach Gregoryen ilahileri, Beethoven, Mozart gibi büyük bestecilerden örnek motifler ve romantik dönemin önemli bestecilerinden Richard Wagner, César Franck, Johannes Brahms ve Claude Debussy'nin eserlerinin biçimsel yönden incelemelerinde bulundurarak literatüre katkı sağlamaktadır.

Savaş (2018), müzik bölümü öğrencilerinin Biçim ve Tür bilgisine dayalı ulusal kaynaklara yeterli ve sağlıklı şekilde ulaşamaması sebebiyle, öğrencilerin icra ettikleri ya da dinledikleri eserlerin tüm yapıtaşlarına ulaşabilmeyi hedefleyen Batı Müziğinde Form ve Analiz kitabını yazmıştır. Biçim ve tür kavramları tek tek açıklanmış ve örnek şekiller ile bilgi aktarımını sağlamlaştırılmıştır. Savaş, kitabında biçim ve türe yönelik tanımlamalar yaptıktan sonra bunlara ilişkin örnekleri de başlıklar halinde açıklamıştır. Bir biçim ya da türün oluşumu için gereken özelliklerin örneklerle ifade edilmesinin ardından Rondo ve Sonat gibi büyük biçimleri başlıklar halinde anlatmıştır.

Caplin (2013), klasik müzik biçimi temelleri üzerine kurarak yazdığı “Analyzing Classical Form” yani klasik biçim analizi kitabını özellikle mesleki müzik eğitimi veren lisans ve yüksek lisans bölümlerinde sınıf içi kullanımına uygun olarak ve müzikal biçimin analizine farklı bir yaklaşım sunarak yazmıştır. Hem lisans hem de lisansüstü derslerde çalışmak üzere kitap bol miktarda materyal sağlamaktadır. Öğrenciler Haydn, Mozart ve Beethoven'ın enstrümantal eserlerinden alınan müziğin tam armonik ve biçimsel analizlerini nasıl

yapacaklarını kitap sayesinde öğreneceklerdir. Bölüm 1, klasik enstrümantal müziğin başlıca tema türlerini tanıtır; 2. bölüm, bu tarz dönemindeki en önemli biçimsel tür olan sonat formunun çözümlenmesi için bir metodoloji sağlar ve 3. kısım bu repertuarda bulunan diğer, minuet, Rondo ve konçerto gibi eserleri ele almaktadır. Bölümler, en temel materyalleri önceden sunacak ve ardından öğrenciyi daha fazla ayrıntıya ve teorinin daha ince noktalarına yönlendirecek şekilde düzenlenmiştir. Her konu açıklamalı müzikal örneklerle gösterilmiştir. Ayrıca kitap, sınıf içi tartışma ve sınıf dışı yazılı alıştırmalar için kullanılabilecek birçok örnek içerir. Ayrıca kitap içerisinde bir terimler sözlüğü, öğrencilerin kitapta kullanılan birçok teorik kavramı özümsemesine yardımcı olarak literatüre katkı sağlamaktadır.

Spring ve Hutcheson (2013), “Musical Form and Analysis” yani Müzik Biçimi ve Analizi kitabı, mesleki müzik eğitimi veren lisans programlarında müzik biçimlerinin yapılarını ve yapılarını anlamalarına yardımcı olan dengeli bir teorik ve felsefi yaklaşım sağlar. En temel konular olan tonalite ve motif kavramlarını açıklayarak tür ve biçim olgularının temelini tanımlar. Ansiklopedik olmak yerine her seviyeye yönelikte anlatım yapan çalışma basit biçimler, Rondo ve Füg biçimleri gibi birçok biçimi ayrıntılı olarak örneklendirerek açıklamaktadır.

Burkhart ve Rothstein (2011), Orta Çağ’dan günümüze uzanan 200’ün üzerinde eksiksiz müzikal beste ve dönemden oluşan önemli bir koleksiyon olan “Anthology for Musical Analysis” (Müzik Analizi Antolojisi) kitabını yazmışlardır. Mesleki müzik bölümü öğrencilerine akorlar, ses yönlendirme teknikleri ve biçimlerin birçoğunun tanımlamalarını yapmış ve örneklerini sunarak literatüre katkı sağlamıştır.

Pauer (2009), müzik sanatında biçim ve türü ayrıntılı olarak örnekler ile açıkladığı çalışması olan Müzik Biçimleri kitabında müziği; vokal, çalgısal ve dans müziği olarak üçe bölmüş ve onları da kendi içlerinde sınıflandırarak ayrıntılı açıklamıştır. Vokal müzikte dini ve din dışı müzikleri ayırarak örnekler ile açıklamış çalgısal müziği ise döngüsel ve serbest akıma göre sınıflandırmıştır. Dans müziğinde ise saray dans müzikleri ve modern dans müzikleri olarak ikiye ayırmış ve her bir bölümde örnekler vererek literatüre katkı sağlamıştır.

Hodeir (2007), müzikteki biçim ve türleri topluca gösteren çalışmaların yokluğundan yola çıkarak “Müzik Türleri ve Biçimleri” kitabını yazmıştır. Çalışmasında müzikte biçimin ve türün tarihsel bir özetinin verilmesinin yanı sıra kavramların en yalın şekilde tanımlanmasının yapılması ve yapılarının tanımlanması sağlanmıştır. Kitabı yazma amacı olarak ise müziği daha iyi şekilde yorumlayabilmek olduğunu vurgulamıştır.

Lewin (2007) önceki çalışmalarında örneklendirme eksiklerinden yola çıkarak yeni kitabı olan “Musical Form and Transformation: Four Analytic Essays” (Müzikal Biçim ve

Dönüşüm: dört analitik esas) kitabında müzikte biçimi, İtalyan besteci Luigi Dallapiccola'nın sembollerinin anlatıldığı Dallapiccola's "Simbolo", Alman klasik müzik ve opera bestecisi olan Karlheinz Stockhausen'ın Klavierstück eserinin incelendiği ikinci bölüm, Anton Werbern'in Orkestra için 5 şarkı eserinin biçim analizleriyle örneklendirilerek incelendiği üçüncü bölüm ve Fransız besteci Debussy'nin Prelüd türündeki eseri "Feux d'artifice" yani havai fişek eserini incelediği son bölüm ile sonlandırdığı kitabı sayesinde form ve tür bilgisi alanında literatüre katkı sağlamıştır

Mathes (2006), "The Analysis of Musical Form" (Müzikal form analizi) kitabını müzikal form üzerine son on yılda yazılmış ders kitaplarının eksikliğinden dolayı yazmıştır. Mathes'e göre çoğu kaynak son zamanlardaki pek de öğrencilere hitap etmemekte, biçimsel süreçleri sistematik veya kapsamlı bir şekilde ele alamamaktadır. Ayrıca, müzikal formların işitsel olarak anlaşılmasına vurgu yapılmamaktadır. Ses biçimleri ve 20. yüzyıl müziği üzerine ayrı bölümler, önerilen okumalar ve işitsel alıştırmalar ile analitik şekilde müzikal biçim ve tür konularını örnekleriyle ele almaktadır.

Stein (1979), 20. yüzyıl müziğini perspektife koyan yeni analiz yollarına olan ihtiyacı doldurmak amacıyla 1600'den önce kullanılan formları, günümüzde kullanılan formlar ve türleri kapsayan "Structure and Style: The Study and Analysis of Musical Forms" kitabını yazmıştır. Kitap müzikal biçimler ve türleri örnekler ile açıklamaktadır. Ayrıca okuyuculara kendileri çözümlemeleri üzere örnekler de bulundurmaktadır.

2.3. Uluslararası Çoksesli Müzikte Yer Alan Başlıca Tür ve Biçimler

Biçim olgusunu açıklamadan önce bir biçimin oluşması için gerekli olan yapıtaşları hakkında bilgi vermek gerekmektedir. Müzikteki en küçük yapı taşı motif olarak adlandırılmaktadır (Cangal, 2004, s.2). Motif, bir notadan diğer bir ya da birkaç notaya olan anlamlı yürüyüş denebilir (Leichtentritt, 1951, s. 5). Başka bir tanıma göre ise melodik, armonik, ritmik veya bu üçünün herhangi bir kombinasyonunu oluşturan kısa bir müzikal fikir motifi oluşturmaktadır. Bir motif herhangi bir boyutta olabilmekte ve en yaygın açıklamayla fikir olarak kimliğini koruyan, bir temanın veya ifadenin en kısa alt bölümü olarak kabul edilmektedir (Sommer vd., 1981). Fenmen'e göre ise (1997, s. 48) müzik sanatındaki motifler, canlı varlıkların hareket kaynağı olan hücrelere benzer özellikler göstermektedir. Özetlemek gerekirse motif, eserlerin içerisinde yapı taşı olan küçük ezgilerdir denebilir. Şekil 1'de motif örneğine yer verilmiştir.

Şekil 1

Motif örneği (Savaş, 2018, s. 25)



Müziğin bir diğer yapı taşı figürdü. Figür daha büyük bir melodik fikir veya tema oluşturmak için genellikle tekrarlayan veya diğer bu tür fikirlerle birlikte kullanılan, belirli bir ritim ve kontur kimliğine sahip kısa bir melodik fikirdir (Sommer vd., 1981). Say'a göre (2002, s. 197) figür kontrpuan yazım yöntemiyle ve süslemeli yazım türüyle kolayca tanınabilen, bir bütünlük içerisinde kendi tutarlılığı olan çekirdek ögedir.

Şekil 2

Figür örneği (Cangal, 2004, s. 13)



Cümle ise, birbirini tamamlayan iki motifin kimi zaman hiç bölünmeden bazen ise motifler arası nefes alınmasıyla oluşan, daha açık bir ifadeyi aktarması yarayan bir bütündür denebilmektedir (Cangal, 2004, s. 15). Say'a göre ise (2002, s. 115) kendi içerisindeki özgün ritmik, armonik ve melodik bağımsızlığı en az iki motif ile sağlayan, eserlerin anlamını belirten en küçük ikinci parçadır. Savaş ise (2018, s.13) cümle yapısıyla ilgili oldukça açıklayıcı bir tanımlama yapmıştır; “Cümle, nispeten bir kadansa varmış ve az çok tam bir müzikal fikir sergileyen en kısa müzik parçasıdır.”

Cangal (2004, s.15) cümlelerin tam ve yarım kalışlı olmak üzere iki türde ele aldığını belirtmiştir. Tam kalışlılar eserin ana tonuyla biten cümlelerken yarım kalışla biten cümleler ise dominant ya da paralel tonda yapılabilmektedir.

Şekil 3

Cümle örneği (Cangal, 2004, s.15)



Bir bütün olan periyodun oluşması içinse aralarında bağılılık olan ve ilkinde öncül ikincisine ise soncul denilmekte olan iki cümlenin birleşimi gerekmektedir. Aynı zamanda soncul karakterdeki cümle tam kararlı bitmek zorundadır (Cangal, 2004, s. 18). Başka bir tanım yapmak gerekirse periyod, genellikle bir kadansla sonlandırılan veya her biri genellikle iki ila sekiz ölçü uzunluğunda ve sırasıyla öncül ve soncul olarak adlandırılan tamamlayıcı cümlelerden oluşan bir müzikal ifadedir (Sommer vd., 1981).

Periyod için en iyi örneklerden biri Beethoven'ın 9. senfonisidir (Say, 2002, s. 164).

Şekil 4

Periyod örneği (Say, 2002, s. 164)



Müzikteki bu temel yapı taşlarının açıklanmasının ardından uluslararası çoksesli müzikte kullanılan başlıca biçimler (formlar) aşağıda başlıklar halinde yer almaktadır.

2.3.1. Sonat Allegrosu: Aytekin'e (2005, s. 39) göre Sonat Allegrosu biçimi 17. yüzyıl sonlarına doğru ortaya çıkmış olup genellikle de bu biçimde yazılan eserlerin ilk bölümünde görülmüştür. Ancak nadir de olsa ikinci ya da son bölümlerde görüldüğü de olmuştur. Bölümün bütünlüğüne yani biçim kurallarına bağlı kalındığı müddetçe bu bölümlerin temposu allegro¹ olmak zorunda değildir. Say'a göre (2002, s. 28) Sonat Allegrosu, sonat, kuvartet, senfoni, konçerto gibi Klasik Dönem eserlerinin ilk bölümlerinde yer alan biçim çeşididir.

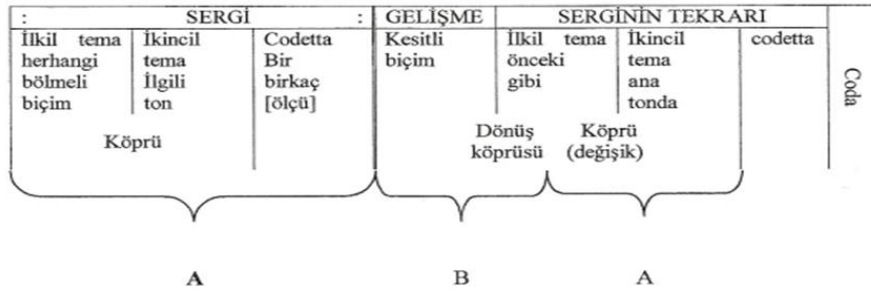
¹ Allegro: Çevik, dinç, neşeli bir çabuklukla.

Sıklıkla karıştırılabilen sonat ve Sonat Allegrosu aslında ayrı kavramlardır denebilmektedir. Sonat Allegrosu belli armonik ve biçimsel kurallara bağlı olan ve eserlerin genellikle ilk bölümünde kullanılan yapı anlamına gelmekteyken sonat türü ise aynı senfoni, kuvartet, konçerto gibi bu biçime sadık kalınarak yazılan çok bölümlü bir çalgısal eserdir (Santepe, 2013, s. 21)

Sonat Allegrosu biçiminin şeması aşağıdaki şekilde görüldüğü gibidir.

Şekil 5

Sonat Allegrosu şeması



2.3.2. Rondo: Rondo biçimi ise ana temanın, en az üç kez olmak üzere, tekrarlarına dayalı olan ve bu ana temaya karşıtlık olmak üzere ara kesitler yerleştirilmesiyle oluşan bir müzik formudur (Say, 2002, s. 456). Fenmen'e göre (1997, s. 57) bu form çeşidi genelde sonatların son bölümlerinde kullanılır. Nakarat bu biçimin karakterini gösteren kısımdır. Nakarat ise, Rondo biçimi ile yazan eserlerde başlangıçtaki ezgilerin sıklıkla tekrar etmesiyle oluşabilmektedir. Bu biçimle yazılan eserler armonik olarak belli kurallara uygun olan bir refrenle başlayarak eser içerisinde bu refrenlerin tekrarı işlenir. Epizot ya da couplet ise bu tekrarların arasında kalan ezgiler ile oluşur. Genellikle, eserin tekrarlanan bölümleri, ana tona geri dönerken, minör tonlu bir Rondo formunda bu durum üçüncü derecedeki tonla, majör tonlu bir Rondo formunda ise beşinci derecedeki tonla başlangıç ile karşımıza çıkar. V. derecenin minör tonda yazılan Rondolarda da görülme durumu olabilir. İkinci epizot ise genelde ana tonun zıttı tonda gelirken iii., IV. ya da iv. derece tonlarında da gelebilirken son epizot ise ilk epizotu eserin kendi tonuna transpoze eder (Savaş, 2018, s.162). Formun genel yapısını şu şekilde gösterilebilir.

Şekil 6

Rondo şeması

	A	B	A	C	A	B'	A
Majör mod:	I	V	I	i (iii, IV, vi)	I	I	I
Minör mod:	i	III (v)	i	I (iv, VI)	i	i	i

2.3.3. Lied: Genel anlamıyla Lied piyano eşlikli şiirsel şarkılar anlamına gelmektedir (Hodeir, 2007, s.52). Doğa sevgisi, aşk, insan sevgisi ve güzellikleri konu alan ve şairi ve bestecisi bilinmeyen volkslied'ler² ile bu biçimin temelleri atılmıştır denebilmektedir (Yiğit, 2019, s.13). Say'a (2002, s. 323) göre ise Lied müzik tarihi ve biçim yönünden olmak üzere iki açıdan incelenmelidir. Müzik tarihi açısından Lied formu 17 yüzyılın başlarından beri kullanılmakta olup Haydn, Mozart ve Beethoven gibi besteciler genellikle sonat ya da senfonik eserlerinin son bölümlerini bu biçime göre yazmışlardır. Müzik dönemi olarak en çok romantik dönemdeki besteciler yazdıkları kısa eserleri bu forma uygun olacak şekilde yazdıkları söylenebilmektedir.

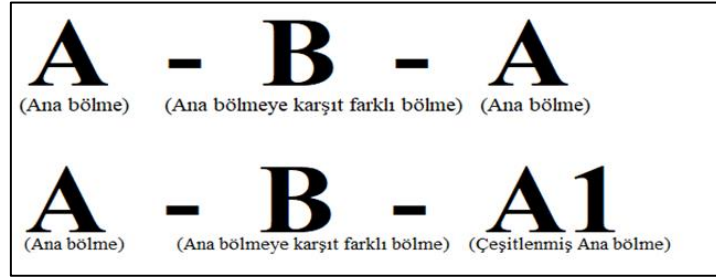
Biçim açısından incelenecek olursa, en kısa yoluyla A-B-A olarak tanımlanabilir. B bölmesinin A1 ve A2'ye karşıtlık oluşturacak ezgiler oluşturması Liedin en temel özelliği denilebilmektedir. Bu biçim eserin kendi toluyla başlayıp aynı ya da ona yakın bir bölmeyle biten bir A bölümü, A bölümündeki ana bölmeye karşıtlık oluşturmak amacıyla gelen farklı bir bölmeden oluşan bir B bölümü ve sonrasında gelen A bölümünün tekrarı ya da ufak değişikliklerin olduğu ancak ilk bölümdeki ana bölmenin korunduğu bir A ya da A1 bölümü ile adeta bir ekmeği bölerek içerisinde malzemeleri olan bir sandviçe benzetilebilir.

Lied biçimi kabaca şu şekilde belirtilebilir:

² Volkslied: Halk şarkısı

Şekil 7

Lied şeması



Usmanbaş (1974, s. 30) ise Lied formuna “iki ya da üç bölmeden oluşan, bir bütünlük gösteren ve tam kalışla biten bir tam parçadır” şeklinde tanımlama yaptıktan sonra Lied’i iki bölmeli, üç bölmeli ve katlı trio’lu olmak üzere üçe ayırmıştır. İki bölmeli biçimde iki dönemden ilkinde mutlaka güçlü bir tam kalış olmalı ve ikinci bölmenin sonu da ilk bölmeye benzer yapıda olmalıdır. Bu benzerlik ikinci bölmenin ortasında ya da başında yapılması halinde bir başka bölme daha oluşturulmuş olacak ve biçim üç bölmeli Lied formuna dönüşecektir. Üç bölmeli biçimin ana şartı sonradan ana bölmenin tekrar duyulması ve ana bölmeye karşıt bir orta bölme oluşturulmasıdır. Katlı tiro’lu biçiminde ise bir Lied formunun sonrasında bir Lied formu daha eklenmesi ve bunların sonuna da Da Capo³ yapılarak tekrar edilmesiyle elde edilen forma denir. İki Lied formunun birleştirilmesi sonucu oluşan bu formdaki ikinci Lied formuna trio adı verilir.

Kontrpuantal biçimleri anlatabilmek için ilk önce kontrpuan kelimesinin anlamını bilmek gerekebilmektedir. Kontrpuan, İlk kez 14. yüzyılda kullanılan, aynı anda çalan iki ezginin belli bir kurallar sistemine göre birleşimini tanımlamak için kullanılır (Sommer vd., 1981). Bir başka deyişle, birden fazla notanın belirli kurallara bağlı kalarak birbirinden bağımsız olarak ezgiye karşı ezgi oluşturarak polifonik bir müzik çıkartmalarıdır (Say, 2002, s. 304). Pauer’e göre ise (2009, s. 40) “Kontrpuan” terimi en geniş anlamıyla, belirli bir ezgiye bir veya daha fazla ezgi ekleme sanatı olarak tanımlanabilir. Daha sınırlı anlamıyla bir temaya kendi içlerinde melodik olacak parçalar ekleyerek uyumlu hale getirme sanatı denebilmektedir.

Aşağıdaki şekillerde basit kontrpuan örnekleri verilmektedir.

³ Da Capo: Eserin başa dönülerek seslendirileceğini belirten terim.

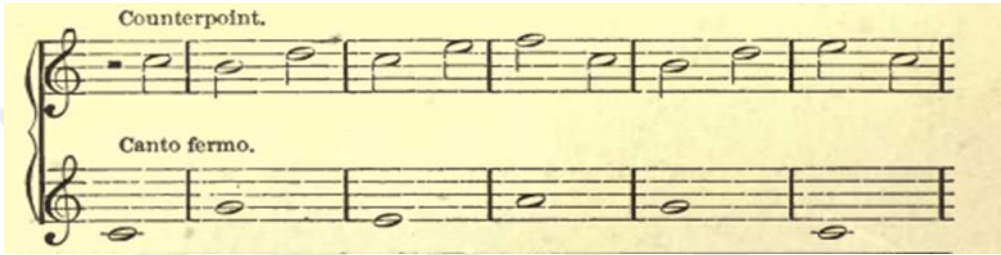
Şekil 8

Birlik notaya birlik nota ile karşılık verilen kontrpuan çeşidi (Pauer, 2009, s. 40)



Şekil 9

Birlik notaya birlik nota ile karşılık verilen kontrpuan çeşidi (Pauer, 2009, s. 41)



Şekil 10

Birlik notaya ikilik notaların karşılık verdiği kontrpuan çeşidi (Pauer, 2009, s. 42)



Çalışmanın bu kısmında sırasıyla Envansiyon, Prelüd, Füg, Sonatin, İmpromptu, Menüet, Scherzo, Nocturne ve Etüd olmak üzere 9 klasik müzik türü açıklanacaktır.

2.3.4. Envansiyon: Kontrpuantal biçimler denildiğinde akla ilk gelen isim Alman besteci J.S. Bach ve onun Envansiyonları olabilir. Bu büyük bestecinin Envansiyon dediği şey aslında kontrapuntal tarzda, belirli bir biçime bağlı kalmadan, bazen serbest çok sesli, bazen katı bir şekilde yazılmış iki veya üç bölümlü kısa, kanonik veya fugal tarzda yazılmış eserler denilebilmektedir (Leichtentritt, 2018, s. 68). Genellikle, yazım içeriği anlamında veya biçim yeniliği dışında çok özel tanımlayıcı özellikleri olmayan kısa bir vokal veya enstrümental parça olarak da adlandırılabilir (Sommer vd., 1981). Yayla'ya göre ise Bach'tan önceki dönemlerde imitasyon tekniğine ve motife dayalı olan Envansiyon türünü Bach motif eksensidense imitasyon tekniğine daha çok yaklaştırmıştır. İmitasyon tekniği kullanılarak ana temanın hem tonikte hem de ilgili tonlarına ayrılması ile büyütülmesi sonucu oluşan türe

Envansiyon denebilir (aktaran Çalışkan, 2014, s. 18). Yağcı ve diğerlerine (2020, s. 672) göre ise kısa bir kontrpuantal tür olan Envansiyon, yazım tekniği açısından Füg biçimine hazırlayıcı konumda olup, imitasyon tekniğini ön plana çıkaran ve tonal yapıda olmasına rağmen birden fazla motifle diğer tonlara da geçiş yapabilen bir türdür.

2.3.5. Prelüd: Oldukça eski bir kontrpuantal yazım olan Prelüd ise, Bach'tan önce Füge giriş yapmadan, eserin tonunu tespiti için, icracının doğaçlama olarak çaldığı küçük bir giriş müziği olan eserlerdir. Ancak Bach ve Corelli ile Prelüdlerin belli kurallara takılı kalınmadan, bazen tek tema ya da motife dayalı şekilde yazılmaya da başlanmıştır (Fenmen, 1997, s. 50). Bir başka tanıma göre ise eser öncelerinde o eserin hangi oktav ve moda sahip olduğunu belirtmek amacıyla doğaçlama şekilde çalınan giriş müzikleridir (Sommer vd., 1981). Pauer ise (2009, s. 106) Prelüd için sonrasında gelecek uzun ya da senfoni, sonat gibi kompozisyon anlamında daha yoğun bir esere ön hazırlık sağlayan giriş müzikleridir. Dinsel eserlerde ise çoğunlukla koral eserler öncesi kilisedeki cemaati hazırlamak amacıyla çalınmıştır. Ayrıca genellikle Füglerinde öncesinde çalınan bu müzik türü icracının kabiliyetlerini sergilediği eser olarak da kullanılmaktadır demiştir.

2.3.6. Füg: Füg ise, 15. ve 16. yüzyıldaki polifonik yazımlara dayanan, tam olgunlaşması ise 17. yüzyılda olmuş, eseri bütünüyle oluşturan kontrpuantal dilde konunun yani güçlü bir temanın eser içerisinde sürekli işlenmesiyle oluşan imitatif bir yapıya sahip olan eserlerdir (Hodeir, 2007, s. 38). Fenmen'e göre ise (1997, s. 48) Füg, ana temanın farklı tonlarda belli kurallara bağlı olarak farklı tonlarda kendini göstermesiyle oluşur. Bu taklitçilik ise sırasındaysa eser içerisinde Fügü doğuran bir melodi şeklinde tema, sonrasında temanın taklidi niteliğinde gelen cevap, cevap sonrası yeni melodik çizgi olan karşı tema, sonrasında tekrar cevabın gelmesiyle oluşan tema-cevap- karşı tema- cevap bütünlüğü olan serim, bu serimleri bağlayan köprü niteliğindeki ara kısımlar, Fügün sonlarında olan sıkışmalar sayesinde eserin yükseliş noktası stretto ve eserin son bölümündeki pedal bölümleri olmak zorundadır. Başka bir tanımla bir Füg yazabilmek için eserin ana fikrini anlatan bir ana tema ve bu ana temaya karşılık gelen bir cevap ve ana temanın 4''lü ya da 5'li aralıklar halinde tekrar etmesi gerekmektedir (Pauer, 2009, s. 44).

Şekil 11

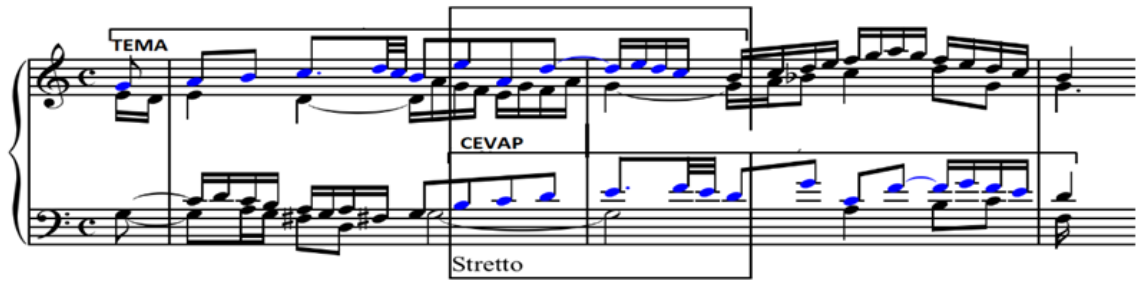
Tema ve Cevap gösterimi ("Füg," 2023)



Kırmızı re notasıyla giriş yapan melodi temayı, mavi re ile giriş yapan melodi ise cevabı belirtmektedir.

Şekil 12

Stretto örneği ("Füg," 2023)



Yukarıdaki şekilde mavi renkle işaretli olan notalar tema ve cevapları belirtmişken dikdörtgen ile belirtilen yerde stretto ise örneği verilmiştir.

2.3.7. Sonatin: Sonatin, sonat biçiminin kurallarını daha küçük bir tür şeklinde yansıtan, tekrarlara pek de yer vermeyen iki ya da üç bölümlü küçük sonatlara denilmektedir (Say, 2002, s. 487). Bir başka tanımla kısa, kolay icraya sahip, gelişme bölümü çok kısa olan Sonat biçiminin kısaltılmış haline Sonatin denilebilmektedir. Nadir de olsa Sonatin terimi gelişme bölümü olmayan eserler için de kullanılmıştır. Ayrıca Sonatin, geç klasik çağda, esas olarak piyano solosu veya keman eşliğinde bir eser olarak da kullanılmıştır (Sommer vd., 1981). Sonat, minyatür bir sonattır. Sadece daha kısa değil aynı zamanda yapı olarak da sonattan daha basit, içeriği daha sade olan minyatür sonatlara Sonatin denilebilmektedir. Leichtentritt'e göre ise (2018, s. 166) Aynı zamanda yeni başlayanlar ve çocuklar için oda müziğine kolay ve anlaşılır bir giriş olarak kabul edilebilir. Üçten fazla bölümlü Sonatin neredeyse hiç yoktur. İkinci bölüm, çoğunlukla, baskın olan tona bir modülasyonla başlamayıp dominanttan devam eder. Geliştirme bölümü birkaç oldukça sınırlıdır ve hatta bazen kullanılmayabilir. Ayrıca Koda minimum uzantı ile sınırlıdır.

İkinci bölüm yani gelişme bölümünün farklı bir tona modülasyon yapmayıp eserin kendi tonunun dominantından geldiği örneğini aşağıdaki şekilden görülebilir.

Şekil 13

Dominant tonu ile devam eden gelişme bölümü örneği (Leichtentritt, 2018, s. 166)



2.3.8. İmpromptu: İmpromptu ise solo enstrüman için ve genellikle piyano için bestelen doğaçlama tarzındaki eserlerdir (Sommer vd., 1981). Başka deyişle genellikle A-B-A bölümlerinden oluşan ve kompozisyon yazımı bakımından doğaçtan bestelenmiş gibi duran eserlerdir (Say, 2002, s. 257). Fenmen'e göre de (1997, s. 60) impromptu akla gelindiği gibi bestelenen ve Lied biçimine uygun şekilde yazılan eserlerdir.

2.3.9. Menüet: Menüet Fransız soyluları tarafından gözde bir saray dansı olarak çıkmıştır. Stamitz, Haydn, Mozart gibi bestecilerle birlikte senfonik eserlerde görülmeye başlamış ve başlangıçta yalın bir ezgiye sahip olan bu müzik türü senfonik eserlere girmesiyle beraber daha ritmik bir yapıya kavuşmuştur. Yapı olarak A-B-A bestelenen Menüetin B bölümü trio ya da ikinci Menüet adı da verilmektedir (Hodeir, 2007, s. 59). Başka bir tanım yapmak gerekirse Menüet zarif, asil ve ağırbaşlı anlatımıyla öne çıkan özellikle soyluların balo dansıdır. Menüet'in yazımında çeşitlilik ve karşıtlık kazandırmak amacıyla birinci bölüme başka ikinci bir bölüm oluşturuldu (Pauer, 2009, s.146). Fenmen'e göre ise (1997, s. 56) Lied biçimine göre yazılan ve bir çeşit saray dans müziği olan bu eserler A-B-A kalıbı ile yazılmaktadır. Parçanın ana tonu ilk A bölümünün sonunda komşu tona geçerek B bölümüne başlanır ve tekrar A bölümünün duyurulmasıyla eser sona erer.

2.3.10. Scherzo: Scherzo ise, İlk defa Beethoven ile Menüetin yerini doldurması amacıyla kullanılmış ve Menüete göre daha ritmik, şakacı ve canlı bir çalınışa hakimdir. Kompozisyon bakımından ise Menüetten farksızdır (Fenmen, 1997, s.56). Başka bir tanıma göre ise Beethoven'dan beri Scherzo sıklıkla minuet'in yerini alır. Minuet, Scherzo ile aynı karakterde değildir. Scherzo tempoda her zaman daha hızlıyken, minuet zarif ya da ciddi bir yönü vardır, oldukça tempolu bir dans olan Scherzo, dansın ötesine geçerek hızlı bir koşuya, genellikle nefes nefese koşuşturmaya da benzetilebilir (Leichtentritt, 2018, s. 62.) Say' göre

ise (2002, s. 467) 18. yüzyıl sonlarında artık standart bir bölüme dönüşen Scherzo daha ritmik ve çoğunlukla üç- dördlük bir ritme sahipti.

2.3.11. Nocturne: İtalyanca kökenli kelime olan ve gece parçası ya da gece müziği anlamına gelen Nocturne ise, 18. yüzyıldaki serenad müziğine benzer özellikler taşıyan ve eserin bestelenişi açısından rüya gibi, yumuşak eserlerdir. Başka bir tanımla 19. yüzyıldan itibaren kompozisyon olarak serbest stile dayalı ve soyut bir düşünce biçimi taşıyan çalgı müziği türüdür (Say, 2002, s. 377). Fenmen'e göre ise (1997, s. 60) başlangıçta eğlendirici müzik olan serenad ile aynı olarak nitelendirilen ve Lied biçimine uygun şekilde yazılan bu tür Chopin ile daha çok düşsel ve duygu yüklü bir hal almıştır.

2.3.12. Etüd: Etüd için Say (2002, s. 189) "Müzik eğitiminde belirli zorlukları yenmek üzere hazırlanan çalışma parçası" tanımlamasını yapmıştır. Etüd terimi Chopin, Liszt gibi bazı 20. yüzyıl bestecileri tarafından, genellikle bestecinin sanatının belirli bir yönünü ortaya çıkaran bir parçayı belirtmek için başlık olarak kullanıldığı da olmuştur (Sommer vd., 1981). Bach tarafından ilk kompozisyonları yapılan etüt, İlk yazımları belirli pasajlarda yeterlilik kazanmak için tasarlanmış, zamanla büyük biçimlere ve çalım tekniği açısından zorlaşmaya da başlamıştır (Pauer, 2009, s. 141).

2.4. Tür ve Biçim Bilgisinin Piyano Eğitimindeki Yeri

Ülkemizdeki müzik eğitimi ana bilim dallarının mevcut eğitim programları incelendiğinde piyano eğitiminin önemi mesleki öz doyuma katkısı açısından oldukça büyüktür diyebiliriz. Gün'e (2014, s. 1) göre ise piyano, müzik eğitimcilerinin mesleki yaşantılarında çok işlevsel olarak kullanabilecekleri bir çalgıdır. Ayrıca içerdiği yüksek oktav sayesinde piyano ile hem eşlikli çalma ya da söyleme yapılabilirken hem de işitme, tür, biçim ve armoni eğitimlerini de kolaylıkla işlemeyi sağlamaktadır. Bobetsky (2004, s. 36) ise konuyla ilgili olarak şunları söylemiştir; müzik öğretmeni adayları için büyük oktavlara sahip piyano meslek hayatında kullanılabilirlik açısından önemli bir yere sahiptir. Müzik öğretmenleri meslek hayatlarında olabildiğince yeterli şekilde piyano çalabilirlerse bunun avantajlarını çoğu zaman görecektirler. Müzik öğretmeni adaylarının lisans eğitimi sürecince piyanoyu mezun olduktan sonraki meslek hayatlarında aktif olarak kullanabilecekleri işlevsel bilgi ve becerilere sahip olabilecek seviyede bir piyano eğitimi almaları önemlidir (Jelen, 2013, s. 260).

Bu kadar öneme sahip bir çalgıyı doğru ve etkili öğrenmek oldukça önem arz etmektedir. Piyano eğitiminin doğru şekilde verilmesi çalınan eserin teknik ve müzikal olarak uygun şekilde icra edilmesini sağlamaktadır. Çalgı eğitimi duruş, tutuş gibi temel aşamadaki bilgileri kapsamakla sınırlı kalmayıp çalınan çalgının özellikleri ve sınırlılıklarını, tarihçesini,

çalınan eser ya da Etüdün teknik ve müzikal özelliklerinin yanı sıra tür ve biçim (form) bilgisini öğretmeyi de amaçlamaktadır (Demirbatır, 1993, s. 12).

Çalgı eğitiminde olduğu gibi piyano eğitiminde de tür, biçim (form), armoni ve stil konularının önemine birçok araştırmacı çalışmalarında ya da kitaplarında değinmişlerdir (Cangal, 2004; Çalışkan, 2014; Karakelle, 2013; Pirlibeylioğlu, 2015; Pirlibeylioğlu ve Akın Şişman, 2017; Karkın, 2007; Uyan, 2004). Örneğin Fenmen'e göre (1997, s. 25) çalınan eserin tam ifade edilebilmesinde eserin bestecisinin yaşadığı dönem şartları, bestecinin kişisel özellikleri, yazıldığı müzik dönemi özellikleri ve eserin formu iyi derecede bilinmelidir. Eğer eserin stil özellikleri özümsemezse doğru icranın ortaya konulamayacağı belirtilmiştir. Cangal'a göre (2004, s. ix) ise "form ya da biçim her sanat dalında vardır. Müzik dışındaki resim ve heykel gibi sanat dallarında bu göze çarptığı için daha basit olarak anlaşılabilir. Müzikte ve edebiyatta ise bu biraz daha karmaşıktır. Çalınan ya da dinlenen eseri sonuna kadar getirmek veya okunan ya da yazılan yazının sonuna gelmek gerekmektedir

Tüm bu bulgulara göre müzikte eserin dönem, besteci, tür ve biçimine yönelik bilgilere sahip olmak eser icrasında oldukça önem arz etmektedir. Müzik sanatında biçim anlaşılmalı hedef almaktadır. Yani dinleyiciler ya da icracılar bir temayla doğan ve gelişim süreci olan eserin biçimini anlarsa eserin güzellik algısını yakalamış ve bu sayede tam manasıyla rahatlama hissine kavuşmuş olmaktadırlar. Şenel'e göre (1982, s. 2) eserin biçimini anlamak yalnız düşünsel ya da doğru çalım için değil aynı zamanda duyuşsal, yani müzikalite için de gereklidir (aktaran Çalışkan, 2014, s. 18). Piyano eğitiminde çalışılan eserlerin türü, biçimi (formu), armonik yapısı, bestecisi ve dönemi hakkında bilgi sahibi olunarak çözümlemeler yapılırsa teknik ve müzikal anlamda çalım açısından daha doğru ve güzel performanslar sergilenmesine olanak tanıyacaktır.

2.5. Müzik Biçimleri Bilgisinin Müzik Öğretmenliği Programlarındaki Yeri

Bu bölümde Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi dersinin farklı isimlerle de olsa tarihsel süreç içerisinde Müzik öğretmenliği programlarında nasıl bir yer edindiği açıklanmaya çalışılmıştır.

Ulusal anlamda müzik öğretmenliği yetiştirmenin başlangıç okulu olan Musiki Muallim Mektebi, öğretime 1924 yılında 12 kişilik küçük bir öğrenci grubuyla batı müziğinde eğitim verebilecek müzik öğretmeni yetiştirmek amacıyla kurulmuştur (Altunya, 2006, s. 613; Özden, 2013, s. 85; Maarif Vekilliği, 1944). 1925 yılında yayımlanan ders programında Müzik biçimlerine ilişkin bilgiler Musiki nazariyatı dersi içerisinde verilmektedir (Musiki Muallim Mektebi, 1341, s. 4-5).

Teke ve Tanınmış'ın (2019, s. 153) yaptığı Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarındaki Müziksel İşitme Okuma ve Yazma Derslerinin İçerik Bakımından Karşılaştırılması isimli araştırmaya göre 1998-1999 yılı müzik öğretmenliği ders programında müziksel işitme okuma ve yazma ders içeriğinde kuramsal bilgiler, işitme eğitimi ve müzik biçimleri bilgilerinin tümünü ders içerisinde kapsamıştır. Ders içeriklerinin ve programdaki ders saatlerinin belirlenmesini ise ilgili öğretim elemanı belirlemektedir.

2007 yılında YÖK tarafından hazırlanan ders programlarına göre ise Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi dersinin ismi Müzik Biçimleri olarak geçtiği ve yalnızca VI. yarı dönemde zorunlu ders olarak müfredatta yer aldığı görülmektedir.

YÖK tarafından hazırlanıp yürürlüğe koyulan 2018 yılı ve sonra ders programına göre ise Batı Müziği Tür ve Biçim dersinin isim olarak aynı şekilde kaldığı ancak yalnızca V. yarı dönemde seçmeli ders kapsamında müfredatta yer aldığı görülmektedir.

Tablo 1'de Müzik öğretmenliği lisans programlarındaki Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi derslerinin dönemsel dağılımının görünümü yer almaktadır.

Tablo 1

Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi derslerinin Dört Program İçerisinde Yer Alma Durumu

Program	Dersin Adı
1924 Musiki Muallim Mektebi programı	Musiki nazariyatı
1998-1999 Programı	Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi
2007 yılı eğitim programı	Müzik Biçimleri
2018 yılı ve sonrası uygulanan program	Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi

Ülkemizde müzik eğitimi ana bilim Dallarında Tür ve Biçim dersine yönelik yürütülen müfredat programı incelendiğinde müziğin başlangıcından olmak üzere tek ve çok sesli müziğin ritimsel, ezgisel, armonik yönünden detaylı incelenerek eserlerin tür, biçim ve form bilgilerini temel düzeyde de olsa vermeyi ve bu sayede elde edilen bilgilerle duyulan, okunan, söylenen veya çalınan eserlerin daha iyi icrasını amaçlar (Küçükosmanoğlu, 2015, s. 274).

2.6. İlgili Araştırmalar

Bu bölüm, Piyano dersi ile ilgili araştırmalar, Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi dersi ile ilgili araştırmalar, Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi dersinin Çalgı dersine etkisine yönelik araştırmalar olarak üç ara başlığa ayrılmış ve araştırmaya yol gösterip kaynak oluşturabilecek ulusal ve uluslararası yayımlara yer verilmiştir.

2.6.1. Piyano Dersini Biçim ve Tür Bilgisi dersi ile ilişkilendiren Araştırmalar:

Bulut ve Arslanboğa (2010) betimsel yöntem kullandığı “Johannes Brahms’ın Viyolonsel - Piyano Sonatlarının Müzikal Analizi” adlı yüksek lisans tezinde op. 38 Mi Minör ve op. 99 Fa Majör sonatlarının biçimsel ve armonik analizini yapmış ve bunların icracısının müzikal ifadelemesine katkısı olacağını amaçlamıştır.

Kahramansoy (2008) Müzik Öğretmenliği “Programlarında Görevli Piyano Öğretim Elemanlarının Müzik Alan Bilgisini Derse Transferi” isimli çalışmasında Müzik Eğitim Fakültelerinde görev yapan piyano öğretim elemanlarının mevcut müzik bilgilerini derste planlı şekilde kullanmalarına ilişkin görüşlerini saptamayı hedeflemiştir. Araştırmanın sınırlılıkları olarak ise Müzik Tarihi, Müzik Formlar ve Çokseslendirme Bilgileri ile belirtmiştir. Araştırma sonucunda bu bilgilerin derste kullanılmasının öneminin oldukça fazla olduğunu ancak ders içerisinde çok az kullanıldığını, hatta bazı görüşlerin ‘hiç’ olduğuna rastlanmıştır.

Araboğlu (2009) durum tespitine dayalı betimsel tarama yöntemi kullandığı “Frederic Chopin’in Nocturne’lerinin Form, Teknik ve İcra Yönünden İncelenmesi” isimli sanatta yeterlilik tezinde elde ettiği bulgulara göre Nocturne’lerin, form açısından incelendiğinde, icracılara müzikal ifade anlamında oldukça yararlı olacağına ulaşmıştır.

Tan (2009) betimsel tarama yöntemini kullandığı “Francis Poulenc Obua ve Piyano Sonatı’nın; Form, Analiz ve İcra Yönünden İncelenmesi” adlı yüksek lisans tezinde öncelikle bestecinin hayatı, yaşanan dönem özellikleri ve müzik stilleri hakkında bilgilendirme yapıldıktan sonra üflemeli sazlar için yazılmış Obua ve Piyano Sonatı’nın teknik ve müzikal yapısı incelenmiştir. Çalışmasının sonucunda çalınan eserin biçim analizinin yapılmasının icracıyı müzikal ifade anlamında olumlu etkileri olduğunu belirtmiştir.

Pirlibeylioğlu ve Akın Sışman (2017, s. 34) “Piyano Dersi Öğretim Elemanlarının Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano Performansı Hakkındaki Görüşleri” isimli çalışmasında piyano Öğretim elemanlarından görüş almış ve onların beyanlarına göre öğrencilerin teknik ve müzikal anlamda eserleri iyi yorumlayamadıklarını bunun temel sebebi ise düzenli ve doğru müzik dinleme alışkanlığı olmaması ve dinledikleri eserlerin türü, armonik ve form yapısını icra ettikleri eserle bağdaştıramadıkları ve öğrencilerin çok fazla derecede notasyona bağlı kalarak nüansları oluşturmaya çalıştıklarını buna bağlı olarak ise icra edilen eserin dönemsel özellikleri, müzikal cümlemeler ve eserin formuna dikkat dahi etmediklerini vurgulamışlardır.

2.6.2. Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi Dersi ile İlgili Araştırmalar: Özkeleş’in (2014) “Müzik Eğitimi Bölümlerinde Yürütülen Müzik Biçimleri Dersine Yönelik Öğretim

Program Modeli” adlı çalışmasında Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında yürütülen Tür ve Biçim dersinin nasıl daha etkili ve çağın gerekliliklerine uygun şekilde işlenebileceğine ilişkin bir öğretim programı modeli oluşturmayı amaçlamıştır. Görüşme grubu olarak ilgili dersi yürüten farklı üniversitelerdeki öğretim elemanları seçilmiştir. Araştırmanın sonucunda ise görsel ve işitsel araç-gereçler öğrenme ve öğretme sürecinde kullanılması önerilmiştir. YÖK, MEB, Müzik eğitimi ana bilim dallarında verilen BMTBB dersine ilişkin kazanımlar incelenmiş ve dersin öğrenme alanları tespit edildikten sonra BMTBB dersi içeren üniversitelerin öğretim programı modelinde hedeflenen kazanımların belirlenmesine yönelik ihtiyaçlar belirlenmiştir. Görüşme yöntemi ve doküman analizi ile elde edilen verilerin sonucunda BMTBB dersine yönelik; bilişsel, duyuşsal ve devinışsel gibi alanların her bir basamağı için hedeflenen kazanımlar oluşturulmuştur.

Erdal (2003), “Barok Dönemi’ndeki türler ve biçimlerin biçim bilgisi içindeki yeri ve Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi dersinin gerekliliği” adlı çalışmasında barok dönemi tür ve biçimlerini açıklamış ve sonrasında Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi dersinin gerekliliğine ilişkin literatür tarama ve nitel yöntem içeren bir çalışma yürütmüştür. Örneklem olarak çeşitli üniversitelerdeki öğretim elemanlarından görüşler alınmış ve bunlar tablolastırılmıştır. Çalışma sonucunda Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi dersinin müzik teorisi ve işitme derslerinde üzerinden geçilen bir konuya dönüştüğünü ve bu dersin diğer derslerden ötekileştirildiğini belirtmiştir.

Kasap (2008) “Johann Sebastian Bach’ın 24 Füg’ünün Form Analiz ve İcra Yönünden İncelenmesi”i isimli betimsel tarama uyguladığı çalışmasında bestecinin en önemli eserlerinden klavye için düzenlenmiş 24 Prelüd ve Füg”den, 24 Füg’ün biçim analizi ve icrasında dikkat edilmesi gereken hususlara dikkat çekmiştir. Çalışmasının sonucunda ise öncelikle bestecinin hayatı ve yaşadığı müzik dönemi, müzikal ifadesi hakkında kapsamlı bilgi sahibi olmanın önemli olduğu ancak aynı zamanda eserin biçim analizinin de oldukça önemli olduğu sonucuna ulaşarak repertuvara katkı sağlamıştır.

2.6.3. Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi Dersinin Çalgı Dersine Etkisine Yönelik Araştırmalar: Gün (2018), “Piyanoda Deşifrenin Önemi, Tekniği ve Geliştirilmesi” isimli çalışmasında deşifrenin önemini, piyano eğitimindeki yerini, nasıl uygulanması gerektiğinin ve nasıl geliştirilebileceğini aktarmaya çalışmıştır. Deşifre uygulamalarında tür ve biçim bilgisinin hazır bulunuşluk açısından temel oluşturduğunu belirtmiş ve form bilgisinin eserin dönemsel özelliklerine yönelik tahminler bulundurabilme, eserin armonik yapısını anlayabilme gibi avantajları olduğunu belirtmiştir.

Özkeleş'in (2014) "Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Anabilim Dalları Öğrencilerinin Çalıştıkları Eserleri Tanıma ve Seslendirme Düzeylerine İlişkin Görüşleri" isimli çalışması ile Müzik eğitimi anabilim dalı lisans öğrencilerinin çalıştıkları eserleri tanımayı ve seslendirme düzeylerine ilişkin öğrenci görüşlerini almayı ve öğrencilerin çalgı dersinde çalıştıkları eserlerin doğru ve etkili seslendirmeleri ile müzikal performans başarısı arasındaki ilişkiyi saptayarak çalgı eğitimi süreçlerine katkıda bulunmayı amaçlamış ve literatüre katkı sağlamıştır. Özkeleş, çalışmasının sonucunda Müzik eğitimi anabilim dalı lisans öğrencilerinin büyük kısmının çalgı dersi içerisinde ilgili öğretim elemanı ile icra edecekleri eserin çalışılmasından önce eserin biçim ve tür analizini yapmadıklarını belirtmiştir. Ayrıca öğrencilerin %56'sının eserlerin biçimsel çözümlemesini yapmamalarına rağmen, çaldıkları eserdeki cümle yapılarını anlayarak doğru yorumlama yaptıklarını düşündüklerini ifade eden %45'lik bir orandır.

Bağçeci (2003), "Piyano Eğitiminde Müzikal Analiz Kavramı Kapsamı ve Örnek Klavye Analizleri" başlıklı çalışmada piyano eğitiminde müzikal analizin önemine değinmiştir. Konuyu önce teorik olarak açıklanarak müzikal analizin önemi ve piyano eğitimindeki yeri ve önemi açıklanmış ardından bu çeşitli eser analizleriyle desteklenerek literatüre katkı sağlanmıştır.

Kahramansoy ve Kalyoncu'nun (2008, s. 99-100) yapmış olduğu araştırmada müzik öğretmen adaylarının lisans eğimleri boyunca biçim ve tür bilgisine dayalı derslerde aldıkları kazanımları tam anlamıyla piyano icrasına uygulayamadıkları ve piyano öğretim üyelerinin derslerde bu konulara ayrıca zaman ayırmaları ve buna yönelik planlama yapmaları önerisini getirmiştir.

Akıncı (2011) "Müzik Eğitimi Öğretmenliği Anabilim Dalı 3. Sınıf Öğrencilerinin Ses Müziği Yapıtlarını Yorumlamada Müzik Biçimleri Dersine Ait Kazanımlarını Kullanabilme Durumları" isimli çalışmada Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. sınıf öğrencilerinin, icra ettikleri eserlerde Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi dersinden ne düzeyde yararlandıklarını yarı deneysel bir çalışma ile amaçlamıştır. Çalışmanın sonucunda ise tür ve biçim bilgilerini kullanarak icra ettikleri eserlerde özellikle nüans ve yorumlama bakımından olmak üzere birçok konuda olumlu gelişme göstermişlerdir.

Gün ve Yıldız (2013) "Piyano Eğitiminde Başarıyı Etkileyen Faktörler" isimli çalışmalarında piyano öğrenim sürecindeki zorlukları ve önemli faktörleri saptayarak bunlara yönelik çözüm önerileri getirmeyi amaçlamışlardır. Faktörleri bölümlere ayırarak form

bilgisini bilişsel faktörlere dahil etmişler ve piyano eğitimindeki başarının ve Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi ile doğrudan ilişkisi olduğunu belirtmişlerdir.



3. BÖLÜM YÖNTEM

Çalışmanın bu kısmında araştırma deseni, çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve toplanan verilerin çözümlenmesinde kullanılan yöntem ve teknikler hakkında bahsedilmiştir.

3.1. Araştırma Modeli

Müzik öğretmenliği lisans programlarında yer alan Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi dersinin Piyano dersine olan katkısının belirlenmesi amacıyla ilgili öğretim elemanları ve müzik öğretmenliği lisans programlarında öğrenim gören öğrencilerden konuya ilişkin görüş alınarak gerçekleştirilen bu çalışma nitel bir çalışmadır. Nitel araştırma, gerçekliğin mevcut durumda değerlendiren bir yargıyla genellemeden uzak şekilde mevcut verilerin toplanması ve verilerin analiz edilmesinden meydana gelen çalışmadır (Büyüköztürk vd., 2020).

Çalışmada nitel araştırmanın Durum Çalışması modeli temel alarak yapılmıştır. Creswell (2007, s. 73)'e göre durum çalışması; belli bir zaman aralığı ile sınırlandırılmış bir veya birkaç farklı durumu araştırmacının gözlem, görüşme, işitsel ya da görsel materyal destekli veriler ile derinlemesine incelediği nitel bir araştırma yaklaşımıdır. Bir diğer tanıma göre ise: “Durum çalışmalarını bir ya da daha fazla olayın, ortamın, programın, sosyal grubun ya da diğer birbirine bağlı sistemlerin derinlemesine incelendiği yöntem olarak tanımlamaktadır” (Büyüköztürk vd., 2020, s. 23).

3.2. Çalışma Grubu

Fraenkel vd. (2012) araştırmalarda rastgele örnekleme ya da rastgele olmayan sistematik örnekleme yöntemlerinin kullanılmasındaki zorluklara değinerek her ne kadar yanlılığa yol açsa da çoğu araştırmada kolay ulaşılabilir örneklemin tercih edilebildiğini belirtmektedir.

Bu bağlamda bu araştırmanın da çalışma grubu amaçsal örnekleme yönteminden kolay ulaşılabilir örnekleme deseni olarak belirlenmiştir. Creswell ve Plano Clark'a göre (2020, s. 187-188) araştırmada kullanılan çalışma grubunun amacına uygun hizmet eden kişilerden seçilmesi amaçlı örnekleme yönteminin temel disipliniyi oluşturmaktadır.

Amaçsal örnekleme yöntemi, Çalışılan konu hakkında zengin içeriğe sahip bir çalışma grubuyla konuyu derinlemesine incelemek ve sonuca varmaktır (Büyüköztürk vd., 2020, s. 92).

Araştırma yapılan grubun benzer özelliklere sahip olması amaçsal örnekleme yönteminde bulunması gereken özelliklerdendir (Çepni, 2018).

Buna göre yapılan çalışmada, çalışma grubu yarı yapılandırılmış görüşme formuna katılma konusunda gönüllülük esasına dayalı olarak ve aktif olarak Müzik Öğretmeni Lisans Programlarında ilgili dersleri veren Öğretim elemanlarından seçilmiş olup, 10'u Piyano eğitimi veren, kalan 10'u ise Batı Müziği Tür ve Biçim dersi veren öğretim elemanlarından oluşmaktadır. Bu süreçte toplam 33 Öğretim elemanına ulaşılmaya çalışılmış, 13 öğretim elemanından ret cevabı alınmış ya da bir cevap alınamamıştır. 20 öğretim görevlisinden ise cevaplar elektronik formlar yoluyla alınmıştır.

Çalışma grubunu oluşturan “Piyano Eğitimi” dersine giren öğretim elemanlarının demografik bilgileri Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2

Çalışma grubunu oluşturan “Piyano Eğitimi” dersine giren öğretim elemanlarının üniversitelere göre dağılımları

Katılımcı Bilgileri		f	%
Üniversite	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	2	20
	Trakya Üniversitesi	1	10
	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	2	20
	Bursa Uludağ Üniversitesi	1	10
	Marmara Üniversitesi	1	10
	Belirtilmedi	3	30
	Toplam	10	100
Mesleki Deneyim	5 – 9 Yıl	2	20
	10 – 14 Yıl	2	20
	15 – 19 Yıl	2	20
	20+ Yıl	4	40
	Toplam	10	100

Çalışma grubunu oluşturan “Tür ve Biçim Bilgisi” dersine giren öğretim elemanlarının demografik bilgileri Tablo 3’te yer almaktadır.

Tablo 3

Çalışma grubunu oluşturan “Tür ve Biçim Bilgisi” dersine giren öğretim elemanlarının üniversitelere göre dağılımları

Katılımcı Bilgileri		f	%
Üniversite	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	1	10
	Pamukkale Üniversitesi	1	10
	Aksaray Üniversitesi	1	10
	Bursa Uludağ Üniversitesi	1	10
	Aydın Adnan Menderes Üniversitesi	1	10
	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	1	10
	Belirtilmedi	4	40
	Toplam	10	100
Mesleki Deneyim	5 – 9 Yıl	3	30
	10 – 14 Yıl	2	20
	15 – 19 Yıl	2	20
	20+ Yıl	3	30
	Toplam	10	100

Araştırmaya katılacak Müzik Öğretmenliği Lisans Programı öğrencilerine ulaşmak amacıyla birçok üniversitenin okul mesajlaşma gruplarına ve ilgili Üniversitenin bölüm başkanlığına elektronik formlar gönderilmiş, e-postalara cevap olarak 15 öğrenciden yanıt alınabilmiştir. Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı lisans programlarında yer alan Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi dersinin Piyano dersine katkısına yönelik öğrencilerin görüşlerinin belirlenebilmesi amacıyla çalışma grubu 8 öğrenci ile oluşturulmuştur. Öğrencilerin tümü gönüllülük esasına dayalı çalışmaya katılmayı kabul etmişlerdir. Çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin demografik bilgileri Tablo 4’te yer almaktadır.

Tablo 4*Çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin demografik bilgileri*

Katılımcı Bilgileri		f	%
Üniversite	19 Mayıs Üniversitesi	1	13,33
	Aksaray Üniversitesi	1	6,67
	Giresun Üniversitesi	2	13,33
	Pamukkale Üniversitesi	8	53,33
	Bursa Uludağ Üniversitesi	1	6,67
	Gazi Üniversitesi	1	6,67
	Toplam	15	100

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada verilerin toplanırken yarı yapılandırılmış görüşme formlarından yararlanılmıştır. Tür ve Biçim dersini yürüten Öğretim elemanları ile görüşme formu öncelikle demografik bilgilerin edinilmesi adına yedi soruluk kişisel sorulardan oluşmuştur. Altı soru ise çalışmaya yönelik görüşme sorularından oluşmuştur. Piyano dersini yürüten Öğr. Elemanları ile görüşme formu ise yine öncelikle demografik bilgilerin edinilmesi adına yedi soruluk kişisel sorulardan oluşmuştur. Sonraki yedi soru ise çalışmaya yönelik görüşme sorularından oluşmuştur. Müzik öğretmenliği bölümlerinde öğrenim gören öğrenciler ile görüşme formunda yine öncelikle demografik bilgilerin edinilmesi adına altı soruluk kişisel sorulardan oluşmuştur. Sonraki on soru ise çalışmaya yönelik görüşme sorularından oluşmuştur. Büyüköztürk ve diğerlerine (2020, s. 159) göre yarı yapılandırılmış görüşmeler, tek kelimelik cevapların yanında açık uçlu sorular ile konu üzerinde derinleşmeyi de sağlayan bir görüşme türüdür.

3.4. Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi

Çalışmada elde edilen veriler içerik analiz yöntemi kullanılarak çözümlenmiştir. Elde edilen verilerin derinlemesine incelenerek belirgin olmayan tema ve boyutların oluşturulmasına, betimsel analizde farkedilemeyen detayların ortaya çıkarılmasına ve veriler arasında ilişki kurmayı sağlayan analiz türüne içerik analizi denir (Yıldırım ve Şimşek, 2016, s. 239, 242)

Verilerin derinlemesine incelenmesini ve grupların Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi dersinin Piyano dersine olan katkısının belirlenmesi hakkındaki görüşleri içerik analizi kullanılarak yapılmıştır. Görüşme sorularını ilgili dersin öğretim elemanı ve müzik öğretmenliği bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerine ulaştırmak amacıyla mevcut üniversite elektronik gruplarına gönderilmiş, direkt ilgili öğretim elemanını arayarak görüşme soruları iletilmiş ve hatta üniversite bölüm başkanlarını aranıp çalışmadan bahsedilmiş ve mevcut öğretmenlere ricada bulunmaları istenmiştir. Verilerin tümü elektronik formlar aracılığı ile toplanmıştır. Elde edilen verilerden tema ve kodlar oluşturarak tablolaştırılmıştır.

Başkale'ye göre (2016) inanırlık, sonuçların doğruluğu, araştırmacının yetkinliği, inandırıcılık, güvenilebilirlik, onaylanabilirlik ve aktarılabirlik gibi terimler nitel araştırmalarda geçerlik ve güvenilirlik terimleri yerine kullanılması gereken sözcüklerdir. Uzman incelenmesi, çalışma grubuna doğrudan etkileşim ile inanırlık basamağı; amaçlı örneklem ve katılımcıların ayrıntılı tanımı ile aktarılabirlik basamağı; literatür bölümünün ve araştırmada ne gibi yöntemlerin kullanıldığının detaylı açıklanmasıyla güvenilebilirlik basamağı ve katılımcı cevaplarından doğrudan alıntılar yapılarak onaylanabilirlik basamağı sağlanmaya çalışılmıştır.

4. BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

Çalışmanın bu bölümünde Piyano dersi veren öğretim elemanı, Batı Müziği Tür ve Biçim dersi veren öğretim elemanı ve Müzik Öğretmenliği Lisans Programında öğrenim gören öğrencilerin görüşme sorularından elde edilen veriler beş ana başlıkta incelenmiştir. Batı Müziği Tür ve Biçim dersi veren öğretim elemanlarından alınan görüşler “a” koduyla, Piyano dersi veren öğretim elemanı görüşleri “b” koduyla, Müzik Öğretmenliği Lisans Programında öğrenim gören öğrencilerden alınan görüşler ise “c” koduyla kodlanmıştır.

4.1. BMTBB Dersinin İşlenişine Yönelik Bulgular

BMTBB dersinin İşlenişine yönelik dersi veren Öğretim elemanları ve dersi alan müzik öğretmeni adaylarından görüşler alınmıştır. Bu başlıkla ilişkilendirilen sırasıyla şu soruların cevapları tablolarda incelenmiş, tema ve kodlarına ayrılmıştır.

a1-Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi dersinin işlenişine yönelik görüşleriniz nelerdir? Dersinizi işleyiş sürecinizden bahseder misiniz?

c1-Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi dersinin işlenişine yönelik görüşleriniz nelerdir? Dersleriniz nasıl işleniyor? Bu işleniş biçimine yönelik görüşleriniz nelerdir?

a5- Ders işlenişinde piyano edebiyatında yer alan eserlerden yararlanma durumunuzu açıklar mısınız? Hangi konuların işlenişinde hangi piyano eserlerinden faydalaniyorsunuz?

c2-Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi ders saatini bu derste öğrenilenlerin çalgı derslerinde uygulanabilmesi açısından değerlendirir misiniz? Ders saati sizce bu açıdan yeterli mi?

a2- Müzik eğitimi ana bilim dallarında uygulanmakta olan programı Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisinin yeterli öğrenilip, uygulanabilir olması açısından değerlendirir misiniz?

İlk olarak BMTBB dersinin işleyiş sürecine yönelik BMTBB dersini veren öğretim elemanı görüşleri Tablo 5’te incelenmiştir.

Tablo 5*BMTBB dersinin işlenişine yönelik öğretim elemanı görüşleri*

Tema	Kodlar	Katılımcılar
BMTBB dersinin işlenişi	Örneklendirme	K1-3, K7-8
	Dinleme yoluyla	K1-2, K5-7
	Teorik	K1, K5
	Solfej çalışması	K9
	Ön hazırlık	K5
	Kitap takibi	K2
	Teorik	K6

BMTBB dersini veren Öğretim Elemanlarının dersin işleyişine yönelik görüşleri yedi koda ayrılarak incelenmiştir. Beşer katılımcı dersi örneklendirme yoluyla (K1, K2, K3, K7, K8) işlediklerini şu ifadeler ile belirtmişlerdir; “öğrencilerle işitme anında anlık analizler yaparak, konuyu kavramalarına çalışırım” (K2), “süre kısıtlılığı nedeniyle tüm biçim ve türleri işlemek yerine temel bazı biçim ve türleri örneklendirerek konunun kavranmasını sağlıyorum” (K3), “ders esnasında analizi yapılan eserin daha iyi kavranabilmesi adına eserin notasyonunu içeren görsellerden ve iyi icra kayıtlarından yararlanıyorum” (K7), “eser örnekleri vererek onlara bu örnekler üzerinden olası bağlantılı veya farklı formsal ifadeler isterim. Böylelikle öğrenciler form yapılarının neden ve sonuç ilişkisini rahatlıkla anlayabiliyor.” (K8)

Dersi dinleme yoluyla (K1, K2, K5, K6, K7) işlediklerini ise; “Teknolojiden olabildiğince faydalanarak yürütüyorum. Özellikle işitsel ve görsel materyallerle dersi destekliyorum” (K2), “Derslerimde öğrettiğim her form ögesini piyanoda çalarak veya örnekler dinleterek sesle destekler, öğrencilerimden de bu form ögesiyle ilgili daha önce çaldıkları eserlerden veya bildikleri eserlerden örnekler isterim” (K5), “müfredattaki konuların anlatımı bittikten sonra destekleyici video veya ses kayıtlarıyla işlenen konuyu pekiştiriyorum” (K6). “Ders esnasında analizi yapılan eserin daha iyi kavranabilmesi adına eserin notasyonunu içeren görsellerden ve iyi icra kayıtlarından yararlanıyorum” (K7) örnek

ifadelerini kullanarak bildirmişlerdir. Bu iki yöntemi aynı anda kullanan üç katılımcı (K1, K2, K7) olduğu görülmüştür.

Bunun yanında iki katılımcı dersleri ödev çalışmalarıyla desteklediğini (K1, K5), bir katılımcı dersi ilk önce teorik olarak işleyip ardından dinleme yoluyla desteklediğini (K6), bir katılımcı öğrencilerin derse ön hazırlık yaparak gelmelerini istedikten sonra dersi dinleme yoluyla işlediğini ardından ödev çalışması verdiğini (K5), bir katılımcı dersi kitap takibi yoluyla işlediğini ardında dinleme ve örneklendirme yoluyla pekiştirdiğini (K2), bir katılımcı ise BMTBB dersini “şarkıdan teoriye” ilkesiyle solfej parçaları üzerinden işlediğini bildirmiştir (K9).

Katılımcıların bir kısmının eser örnekleri üzerinden dinleme ve nota üzerinde inceleme yaparak dersi işlediği, bununla birlikte bazılarının ise dersi ön hazırlık ve ders sonrası ödevler ile desteklediği görülmüştür. Bunlardan farklı olarak bir katılımcının BMTBB dersinin işleyişinde solfej dersini etkin şekilde kullandığı görülmüştür.

BMTBB dersinin işlenişine yönelik öğrencilerin görüşleri aşağıdaki tabloda incelenmiştir.

Tablo 6

BMTBB dersinin işleniş ve yeterliliğine yönelik öğrenci görüşleri

Tema	Alt Tema	Kodlar	Katılımcılar
BMTBB dersinin işleniş ve yeterliliği	Yeterlilik hakkında bilgi	Yeterli	K2, K5, K7-11
		Yetersiz	K4, K6, K13, K15
	İşlenişe yönelik bilgi	Uygulamalı öğretim	K3, K6, K11-12
		Teorik anlatım	K11, K14-15
		Çevrimiçi dersler	K4, K6

BMTBB dersini alan Müzik öğretmeni adaylarının dersin işleyişine yönelik görüşleri dersin yeterliliği hakkında bilgi ve dersin işlenişine yönelik bilgi olmak üzere iki ayrı alt temada incelenmiştir. BMTBB dersinin yeterliliği hakkında görüş bildiren katılımcıların bir kısmı dersin işlenişini yeterli (K2, K5, K7, K8, K9, K10, K11) bulduklarını; “Dersin genel olarak güzel işlendiğini düşünüyorum. Hocamızın bizim en kolay şekilde anlamamız için küçük adımlarla gitmesi bizim açımızdan iyi oluyor” (K9), “İşleyiş biçimi güzel çünkü herkesin anlayabileceği şekilde ilerliyor” (K10) örnek ifadeleri, bir kısmıysa bazı konularda

yetersizlikler (K4, K6, K13, K15) bildirmelerini ise; “Pandemi nedeniyle olması gerektiği gibi işlenmedi” (K4), “bu dersin kazanımlarının 2 döneme sığdırılabileceğini düşünmüyorum” (K6), “Öğretmen eser veriyor, anlatıyor fakat konular çok zor geliyor anlayamıyorum. Daha basit anlatılsa ders daha kolay olurdu” (K15) şeklindeki örnek ifadeleriyle ifade etmişlerdir.

BMTBB dersinin işlenişi hakkında görüş bildiren katılımcıların bir kısmı dersin uygulamalı (K3, K6, K11, K12) olarak işlendiğini; “Uygulamalı ders işleniyor bizim açımızdan bu güzel bir şey” (K3), “bizim dersimiz Nurhan Canal’ın müzik formları kitabı kaynak olarak işlendi. İlgili bölümler okunup örnek eserler dinletildi” (K6), “Batı müziği teorisi dersini almış birisi olarak derslerimiz önce işitsel akabinde teorik konular anlatılarak işleniyor” (K11) örnek ifadelerini kullanarak beyan ederken, bir kısmı ise teorik (K11, K14, K15) anlatım yoluyla işlendiğini; “Genellikle teorik ilerliyor. Görsel ve işitsel öğelerle desteklendiğinde daha akılda kalıcı oluyor” (K14) örnek ifade ile belirtmişlerdir. Bir kısmıysa oluşan pandemi sürecinden dolayı çevrimiçi dersler ile işlendiğini belirtmişlerdir (K4, K6).

Katılımcıların çoğunun dersin yeterliliğini pozitif yönde bulduğu görülmüş ancak azımsanmayacak kişi sayısında da yetersiz bulunduğu dair görüş belirtilmiştir. Dersin işleniş kısmında ise uygulamalı ve teorik kodları neredeyse eşit şekilde dağıldığı gözlenmiştir. İki katılımcı ise mevcut imkansızlıklardan ötürü dersi uzaktan şekilde çevrimiçi ortamda işlediklerini beyan etmişlerdir.

BMTBB dersi işlenişinde piyano edebiyatında yer alan eserlerden yararlanma durumuna ilişkin öğretim elemanı görüşleri aşağıda verilmiştir.

Tablo 7

Ders İşlenişinde Piyano Edebiyatında Yer Alan Eserlerden Yararlanma Durumuna İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri

Tema	Kodlar	Katılımcılar
BMTBB dersinde örnek olarak piyano eserlerinin kullanımı	Yararlanıyorum	K1-2, K5-6, K8-9
	Konunun anlaşılması	K2-3, K8
	Kısmen	K3-4, K7
	Bütünlük	K5
	Çeşitlilik	K1

BMTBB dersi işlenişinde piyano edebiyatında yer alan eserlerden yararlanma durumuna ilişkin öğretim elemanı görüşleri toplam beş koda ayrılarak incelenmiştir. Altı katılımcı yararlanıyorum (K1, K2, K5, K6, K8, K9) görüşünü; “Tabi ki piyano için yazılmış

eserleri de ilgili müzik formunda örnek olarak dinletiyorum” (K1), “Ben derslerimde teorik bilgilerle birlikte, bu teorik bilgilerin eserler üzerinde gösterimini piyanoyla çalınabilen her eseri muhakkak çalarak anlatıyorum” (K5), “Bach ve Clementi’nin eserlerinden faydalanıyorum” (K9) örnek ifadeler ile, üçer katılımcı da konunun anlaşılması (K2, K3, K8) görüşünü; “Piyo edebiyatı konunun aktarımı konusunda daha kolaylık sağlıyor” (K2), “şarkı ve sonat Rondo formlarında piyo eserleri dinletmeyi tercih ediyorum. Sağ eldeki lirik ifadeyi sol eldeki armonik eşlik daha anlaşılır kılabilir” (K3), “Öğretim kolaylığı açısından doğru buluyorum” (K8) örnek ifadeleri ile belirtmişlerdir. Kısmen (K3, K4, K7) kodunda toplananlar ise; “konusuna bağlı olarak değişiklik gösteriyor diyebilirim” (K3), “melodiyi, işlenen konuya göre, uygun olan enstrümanda duyurabilirsem konunun daha iyi kavranmasını sağlayabiliyorum” (K4) örnek ifadelerini kullanmışlardır.

Piyo eserlerinden yararlandığı yönünde görüş belirten üç katılımcı barok dönemi eserlerinden yararlandığını belirtmişlerdir (K6, K2, K9). Bir katılımcı işitsel ve teorik bilginin bütünleşmesi amacıyla piyanoyla eserleri çaldığı yönünde görüş belirtmiştir. Bir diğer katılımcı ise “melodiyi, işlenen konuya göre, uygun olan enstrümanda duyurabilirsem konunun daha iyi kavranmasını sağlayabiliyorum” şeklinde beyanda bulunarak işlenen konuya ilişkin verilen enstrüman örneğinin de değişmesi gerektiğini belirtmiştir (K4).

“Derste işlenen müzik formlarına göre örnek verilen eserler çok çeşitli.” örnek ifadesi olan bir katılımcı Çeşitlilik (K1) kodunda, “ben derslerimde teorik bilgilerle birlikte, bu teorik bilgilerin eserler üzerinde gösterimini piyanoyla çalınabilen her eseri muhakkak çalarak anlatıyorum... Böylelikle hem görsel hem de duyuşsal olarak teorik bilgiler desteklenmiş oluyor.” örnek ifadesinde bulunan bir katılımcı ise Bütünlük (K5) kodunda toplanmıştır.

BMTBB dersi işlenişinde piyo edebiyatında yer alan eserlerden yararlanma durumuna yönelik öğrenci görüşlerini içeren tablo aşağıda verilmiştir.

Tablo 8

BMTBB dersinin Çalgı dersinde ve çalışmasında kullanabilme durumuna yönelik öğrenci görüşleri

Tema	Kodlar	Katılımcılar
BMTBB dersinin Çalgı dersinde ve çalışmasında kullanabilme durumu	Yeterli	K-3, K5, K8, K14-15
	Yetersiz	K1, K4, K6-7, K11-13, K15
	Kısmen	K9-10

BMTBB dersi işlenişinde piyano edebiyatında yer alan eserlerden yararlanma durumuna yönelik öğrenci görüşleri toplam üç koda ayrılarak incelenmiştir. Sekiz yetersiz (K6, K11, K12, K13) kodunda toplanmış ve örnek ifade olarak ise; “Kesinlikle yeterli değil. Ben bireysel derste form konusunun açıldığını dahi hatırlamıyorum” (K6), “haftada 4 saat, alan dersim olduğu ve temel bilmem gerekenler olduğu için yeterli değil” (K11), “konuyu anlayamadığım için çalgı dersinde kullanamıyorum” (K15) beyanlarında bulunmuşlardır. Altı katılımcı yeterli (K2, K3, K5, K8, K14, K15) şeklinde kodunda toplanmış ve: “Biçimsel yapıları çalgı derslerinde Hocalarımızla da değerlendirdiğimizden dolayı ders saatlerini yeterli olduğuna inanıyorum” (K14) örnek ifadesinde bulunmuşlardır. “Çalgısında ileri düzeyde olan arkadaşlarımız için yeterli olmayabiliyor ama genel anlamda yeterli olduğunu düşünüyorum” (K9), “Müzik dersleri yetersiz tabii. Eğitim dersleri önüne geçmiş durumda. Ama ne kadar eksikte olsa işe yarıyor” (K10) örnek ifadesinde bulunan iki katılımcı ise Kısmen (K9, K10) kodunda toplanarak görüşlerini belirtmişlerdir.

Bulgulara bakıldığında üç katılımcı süre kısıtlılığı yönünde görüş belirterek ders saatlerinin daha fazla olması gerektiğinden bahsetmişlerdir. Bir öğrenci ise verilen ders saati ve bilgilerin yeterli olduğunu ancak çalgısında ileri düzeye gelmiş kişiler için bu bilgilerin temel seviyede kaldığını ve yetersiz olduğu yönünde görüş belirtmiştir.

BMTBB dersinin ders programı yönünden öğrenilip, uygulanabilir olmasına ilişkin öğretim elemanı görüşlerini içeren tablo aşağıda verilmiştir.

Tablo 9

BMTBB dersinin ders programı yönünden öğrenilip, uygulanabilir olmasına ilişkin öğretim elemanı görüşleri

Tema	Alt Tema	Kodlar	Katılımcılar
Dersin süreç içerisinde öğrenilme	Yeterli	Öğrenilebiliyor	K1, K8
		Kısmen	K1, K3
	Yetersiz	Zaman Kısıtlılığı	K1-4, K6-7
		Öğrenilemiyor	K2, K5
		Müfredat yetersizliği	K6, K9
		Öğretmen yetersizliği	K5

BMTBB dersinin ders programı yönünden öğrenilip, uygulanabilir olmasına ilişkin öğretim elemanı görüşleri yeterli ve yetersiz olmak üzere iki ayrı alt temada incelenmiştir. Bir kısım katılımcı dersin zaman kısıtlılığı (K1, K2, K3, K4, K6, K7) sebebiyle yeterli olmadığını; “Burada yine süre kısıtlılığı ortaya çıkıyor. Maalesef işlediğimiz birçok tür ve

biçimi çok fazla örneklendiremeden üzerinden geçmek zorunda kalıyoruz” (K3), “Seçmeli olarak yarım dönem verilen bu dersin yeterli olduğunu düşünmüyorum” (K6) şeklindeki örnek ifadeler ile görüş belirtmiş,

İkişer katılımcı müfredatın yetersizliği (K6, K9) ve K5’in belirttiği örnek ifadeye istinaden “her öğrenci de aynı hazır bulunuşluk düzeyinde gelmiyor” öğrencilerin dersi kavrayamaması (K2, K5) yönünde görüş bulunurken, Yeterli (K1, K8) alt temasında toplanan iki katılımcı ise dersi doğru bir program ile öğrenilebiliyor olmasından bahsetmiştir. Ancak iki katılımcı ise iyi bir program yapılmasına rağmen dersi tamamen konuları işlemek için yeterli olmadığından ancak tüm buna rağmen öğrenilenlerin Çalgı dersinde kullanılabildiği yönünde görüş bildirmiş ve kısmen (K1, K3) şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Bir katılımcı ise öğretmenlerin doğru program hazırlığı yapmadığından ve teorik bilgilerin işitsel örneklere dönüştürülemediği için dersi veren öğretmen yetersizliğinden bahsederek görüş bildirmiştir (K5).

4.2. BMTBB Dersinin Öğrencilerin Başarı ve Müzikal Becerilerine Etkisi/Katkısına

Yönelik Bulgular

BMTBB dersinin öğrencilerin müzikal becerilerine etkisi/katkısına yönelik dersi veren Öğretim elemanları, Pişano dersine giren öğretim elemanları ve dersi alan müzik öğretmeni adaylarından görüşler alınmıştır. Bu başlıkla ilişkilendirilen sırasıyla şu soruların cevapları tablolarda incelenmiş, tema ve kodlarına ayrılmıştır.

a3- Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi dersinin öğrencilerin müzikal becerilerine etkisi/katkısı hakkında düşünceleriniz nelerdir?

b6- Öğrencilerinizin müzikal açıdan gelişimleri konusunda Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi dersinden yararlanılması konusundaki düşünceleriniz nelerdir?

a6- Sizce Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi dersi öğrencilerin pişano çalımında müzikal gelişimlerine hangi yönlerden katkı sağlamaktadır?

b4- Eserleri armoni, biçim ve tür açısından çözümleyebilme bilgi ve becerisine sahip olunması öğrencinin pişanodaki başarısını arttırmakta mıdır? Bu konudaki düşünceleriniz nelerdir?

İlk olarak BMTBB dersinin öğrencilerin müzikal becerilerine etkisi/katkısına yönelik BMTBB dersini veren öğretim elemanı görüşleri aşağıdaki tabloda incelenmiştir.

Tablo 10

BMTBB dersinin öğrencilerin müzikal becerilerine etkisi/katkısı hakkında öğretim elemanı görüşleri

Tema	Kodlar	Katılımcılar
BMTBB dersinin müzikaliteye katkısı	Müzikal beceri	K1-6, K8
	Eseri tanıma	K3-9
	Performansa katkı	K2-3, K7
	Kısmen	K1, K5
	Dinleme ve Analiz	K2

BMTBB dersini veren Öğretim Elemanlarının BMTBB dersinin öğrencilerin müzikal becerilerine etkisi/katkısına yönelik görüşleri beş koda ayrılarak incelenmiştir. Beşer katılımcı; “Bir eserin müzikal biçimini bilmek eserin yorumlanış açısından da nasıl ifade edilmesi gerektiğini bilmek demektir” (K4), “dinledikleri veya çaldıkları eserleri daha iyi anlama, anlatma ve çalma becerilerini geliştirir” (K5), “Bir eseri icra ederken o eserin form analizini bilerek anlayarak yapılması bestecinin ne ifade etmeye çalıştığını tam olarak ortaya çıkarmaktadır. Böylelikle daha bilinçli bir icra ortaya çıkmakta ve öğrencilerin müzikal gelişimi artmaktadır” (K6) beyanlarında bulunarak eseri tanıma (K3, K4, K5, K6, K7, K9) ve Müzikal beceri (K1, K2, K3, K7, K8) yönlerine katkı olduğunu bildirmişlerdir. Her iki duruma da aynı anda katkı olduğunu söyleyen iki katılımcı (K5, K6) olduğu görülmüştür.

Bunun yanında ikişer katılımcı; “öğrencilere eserin bestelendiği dönemin benzer yapıdaki diğer eserleri hakkında genel bir kanı edinme imkânı sağlar” (K7) gibi görüşlerde bulunarak performans becerisine katkı sağladığını (K2, K3) ve “öğrencinin (bireysel) çalgı düzeyine bağlı olarak değişecektir” (K1) gibi beyanlarda bulunarak kısmen (K1, K5) katkı sağladığını belirtmiştir. K1, BMTBB dersinin öğrencilerin müzikal becerilerine etkisi/katkısı olabilmesi öğrencinin mevcut çalgı düzeyine bağlı olduğu konusunda görüş belirtmiştir. Bir katılımcı ise dinleme ve analiz (K2) becerisine katkı sağladığı yönünde görüş belirtmiştir. K2 bunun yanında dinleme ve analiz bilgi ve becerisinin gelişiminin performans becerisine doğrudan katkı sağladığı yönünde görüş belirtmiştir. K4 ise bir “eserin müzikal biçimini bilmek eserin yorumlanış açısından da nasıl ifade edilmesi gerektiğini bilmek demektir” diyerek biçim analizinin eseri yorumlamaya katkısını belirtmiştir. K6 eserin form analizini bilerek anlayarak yapılmasını eseri tanımaya yol açtığını ve bunun da daha bilinçli icracılar yetişmesine yararı olduğu yönünde görüş belirtmiştir. K7 Eserlerin icrasından önce yapısal analizlerin eserin bestelendiği dönemin benzer yapıdaki diğer eserleri hakkında genel bir kanı

edinme imkânı sağlar yönünde görüş belirtmiştir. Bu da deşifre kabiliyetine ve doğrudan çalgı performansına etki oluşturmaktadır diyebiliriz.

Katılımcıların neredeyse hepsinin BMTBB dersinin öğrencilerin müzikal becerilerine etkisi/katkısının olumlu yönde olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. Kısmen kodunda toplanan katılımcıların ise olumsuz görüş belirtmedikleri görülmüştür.

BMTBB dersinden yararlanılmasının öğrencilerin müzikal becerilerine etkisi/katkısına yönelik piyano öğretim elemanı görüşleri aşağıdaki tabloda incelenmiştir.

Tablo 11

Piyano dersinde müzikal gelişim açısından BMTBB dersinden yararlanılmasına yönelik öğretim elemanı görüşleri

Tema	Alt Tema	Kodlar	Katılımcılar
Piyano dersinde müzikal gelişim açısından	Yararlı	Yararlı	K1-2, K5-7
Batı müziği tür ve biçim dersinden yararlanılması		Kısmen	K1-2
		Çalım kolaylığı	K4, K10
		Müzikalite	K3, K7
		Vakit tasarrufu	K8
	Yararsız	Farkındalık	K9

Piyano dersini veren Öğretim Elemanlarının BMTBB dersinin öğrencilerin müzikal becerilerine etkisi/katkısına yönelik görüşleri yararlı ve yararsız olmak üzere iki ayrı alt tema da toplanmıştır. Yararlı alt teması toplam beş koddan oluşmuştur. Beş katılımcı; “Öğrencinin müzikal gelişimi bakımından Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi dersi önemlidir” (K2), “Tür ve biçim dersinin en önemli yararı eseri ortaya çıkarma süresinin yarıya inmesi olacaktır” (K8) gibi beyanlarda bulunarak dersin yararlı (K1, K2, K5, K6, K7) olduğu konusunda görüş bildirmiştir. İkişer katılımcı ise; “eserin çalışmaya başlanmadan önceki hazırlık aşamaları, teknik zorlukların aşılması ve eserin teknik olarak çalışılması aşamasını sağlar” (K4) ve “bir müziğin cümlesinin ya da motifinin kalışını bilmek o müziğin nasıl çalınması gerektiğine bilgi birikimi sağlar ve dolayısıyla çalısı kolaylaştırır” (K10) gibi verdikleri örnek ifadeler ile dersin çalım kolaylığı (K4, K10) oluşturacağından, “Tür ve biçim bakımından teorik olan bilginin icrada müzikal beceriye olumlu katkı sağladığı düşüncesindeyim” (K3), “temaların ve cümlelerin yorumlanmasında kolaylıklar sağlar. Bu da müzikal ifadeleri güçlendirir” (K7) örnek ifadeleriyle ise müzikaliteye (K3, K7) katkı sağlayacağından ve “müzik tarihi ve armoni gibi derslerle de desteklenmesi gerektiği düşüncesindeyim” (K2) gibi örnek ifade ile de kısmen (K1, K2) yararlı olacağından yana görüş belirtmişlerdir. Yararsız alt temasında ise

bir kod bulunmaktadır. Yalnızca bir katılımcı dersin öğrenciler tarafından farkındalık (K9) seviyelerinin düşük olduğu konusunda görüş belirtmiş ve dersin yararlı olamadığını belirtmiştir.

K1 dersin teorik bilgiden çok uygulama yapılarak öğrenilmesinin önemli olduğunu vurgulamıştır. K2 ise dersin müzik tarihi ve armoni dersleri ile de desteklenirse bir başarı sağlanacağını belirtmiştir. K8 ise BMTBB dersinin öğrencideki en önemli yararının eseri çıkarma süresinin kısılması olarak görüş bildirmiştir.

Katılımcıların neredeyse hepsinin Piyano dersinde müzikal gelişim açısından BMTBB dersinden yararlanılmasının olumlu olacağı yönünde görüş belirtmişlerdir. Kısmen kodunda toplanan katılımcıların ise olumsuz görüş belirtmedikleri görülmüştür. Yalnızca bir katılımcı yararsız görüşünde bulunduğu ancak bunun da dersle ilgili değil öğrencilerle ilgili olduğunu belirtmiştir.

BMTBB dersinden yararlanmanın müzikal yeterliğe etkisi/katkısına yönelik öğrenci görüşleri aşağıdaki tabloda incelenmiştir.

Tablo 12

BMTBB dersinde edinilen bilgilerin yeterlilik durumu ve çalışılan esere katkısına yönelik öğrenci görüşleri

Tema	Kodlar	Katılımcılar
BMTBB dersinde edinilen bilgilerin yeterlilik durumu ve çalışılan esere katkısı	Yeterli	K1, K3, K5, K7-10
	Deşifre	K1, K6, K9, K12
	Kısmen	K2, K4, K14
	Bütünlük	K8, K11
	Yetersiz	K2, K13
	Müzikalite	K9, K14-15
	Kararsızım	K11, K15
	Özgüven	K10
	Ezber	K1
	Motivasyon	K11
	Yoktur	K13

BMTBB dersinde edinilen bilgilerin yeterlilik durumu ve çalışılan esere katkısına yönelik öğrenci görüşleri toplam 11 kodda toplanmışlardır. Yedi katılımcı BMTBB dersinde edinilen bilgilerin yeterli (K1, K3, K5, K7, K8, K9, K10) olduğunu belirtmiştir. Dört katılımcı; “Deşifre ve sonrasındaki aşamalarda eserin daha doğru ve anlamlı bir bütün

oluşturması açısından seslendirmeye çok fayda sağladığını düşünüyorum” (K6), “Eserin türüne uygun nerelerde neler gelebileceğini bilmek seslendirmede yardımcı olabileceğini düşünüyorum” (K9), “Bence onlara önceden bakıp çalışmak eseri kolay çalışmamızı sağlıyor” (K12) gibi örnek ifadeler ile edinilen bilgilerle deşifre (K1, K6, K9, K12) kabiliyetlerinin arttığı, üçer katılımcı ise; “Eser içerisindeki temaların, bölümlerin farklı melodilerde, farklı hızlarda vb. olması eseri seslendirirken daha güzel seslendirmeye yardımcı olduğunu düşünüyorum” (K9), Eseri doğru şekilde anlayıp, gereğince yorumlama yapabilmeme katkı sağlıyor” (K14), “Çok önemli olduğunu düşünüyorum. Müzikal çalma konusunda etkili olacağını biliyorum” (K15) gibi örnek ifadeler ile müzikaliteye (K9, K14, K15) katkısı olduğu ve kısmen (K2, K4, K14) yararlı olduğu konusunda görüş belirtmişlerdir.

Bunun yanında ikişer katılımcı dersin yararının ne düzeyde olacağını bilmiyorum diyerek, kararsızım (K11, K15), derste edinilen bilgilerin yetersiz (K2, K13) olduğu ve dersin eserin bütünlüğünün (K8, K11) anlaşılması konusunda yararlı olduğunu düşünüyorum şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Birer katılımcı ise dersin ezber (K1) yapma becerisini geliştirdiği, özgüven (K10) ve motivasyon (K11) etmenlerini arttırdığını ve dersin herhangi bir katkısının olmadığı (K13) şeklinde görüş bildirmişlerdir.

BMTBB dersinin öğrencilerin Piyano dersinde müzikal becerilerine katkısına yönelik BMTBB dersine giren öğretim elemanı görüşleri aşağıdaki tabloda incelenmiştir.

Tablo 13

BMTBB dersi öğrencilerin piyano çalımında müzikal gelişimlerine hangi yönlerden katkı sağladığına yönelik öğretim elemanı görüşleri

Tema	Alt Tema	Kodlar	Katılımcılar
BMTBB dersinin piyano çalımına katkıları	Olumlu etkileri	Bütünlük	K2, K6
		Müzikalite	K2, K4, K7-8
	Yetersizlikleri	Ders programı yetersizliği	K1, K3, K9
		Eseri Tanıma	K4-5
		Motivasyon	K5

BMTBB dersi öğrencilerin piyano çalımında müzikal gelişimlerine hangi yönlerden katkı sağladığına yönelik BMTBB dersine giren öğretim elemanı görüşleri olumlu etkileri ve yetersizlikleri olmak üzere iki alt temada toplanmıştır. Toplamda ise beş koddan oluşmaktadır.

Dört katılımcı; “Teknik bir katkıdan ziyade eserleri doğru analiz edebilme ve yorumla kabiliyetlerini destekler” (K7) gibi verdikleri örnek ifadeler ile dersin Piyano dersinde müzikaliteye (K2, K4, K7, K8) katkısı olacağı, üç katılımcı; “Müzik eğitim fakültelerinde 2018 eğitim ve öğretim yılından itibaren ders programlarında çalgı dersinin 2 yarı döneme düşürülmesinden dolayı bu dersin verimliliğinin oldukça düştüğünü söyleyebilirim” (K3) gibi örnek ifadeler ile ders programındaki yetersizlikten (K1, K3, K9) dolayı dersin verimliliğinin düşeceği yönünde görüş belirtmiştir.

İkişer katılımcı dersin piyano performansında bütünlük (K2, K6) sağlayacağı ve “eseri tanımaya ve dolayısıyla eserin neresinde nasıl bir nüans uygulaması gerektiğine katkı sağlayacaktır” (K4), “bu genel gelişimlerin yanında piyano öğrencileri özelinde ise çalınan eserin anlaşılması açısından önemli katkıları olmaktadır” (K5) gibi örnek ifadeleriyle de eseri tanıma (K4, K5) konusunda yardımcı olacağı görüşünde bulunmuşlardır. Bir katılımcı ise “Çalmasını bildikleri eserleri formal olarak anlamak öğrenciye yeni eserler çalmada veya üretmede motivasyon sağlıyor” örnek ifadesi ile dersin Piyano dersindeki motivasyon (K5) kazanımı boyutuna dikkat çekmiştir.

BMTBB dersinin Piyano dersindeki başarıya katkısına yönelik Piyano dersine giren öğretim elemanı görüşleri aşağıdaki tabloda incelenmiştir.

Tablo 14

BMTBB dersi yeterliliği ile Piyano dersi arasındaki başarı ilişkine yönelik öğretim elemanı görüşleri

Tema	Alt Tema	Kodlar	Katılımcılar
BMTBB dersi yeterliliği ile Piyano dersi başarısı arasındaki ilişki	Başarıyı artırır	Müzikalite	K1, K6, K8, K10
		Artırır	K2, K5
		Ezber	K1
		Motivasyon	K4
		Vakit tasarrufu	K1
	Kısmen	Bilgi yetersizliği	K3
		Zaman kısıtlılığı	K7

BMTBB dersinin öğrencilerin Piyano dersinde müzikal becerilerine katkısına yönelik Piyano dersine giren piyano öğretim elemanı görüşleri başarıyı artırır ve kısmen olmak üzere iki alt temada toplanmıştır. Toplamda ise yedi koddan oluşmaktadır. Dört katılımcı; “yorumlanmasına katkı sağladığı için performans başarılarına katkı sağladığını düşünmekteyim” (K1), “Tabii evet. Düz bir çalımdan ziyade eserin yoğunluğunu kavramış ve

yorumlama kabiliyetini güçlendirmiş bir öğrenci modeli ortaya çıkıyor” (K8), “ne çaldığını bilerek çalmak müzikaliteyi arttırıyor” (K10) gibi örnek ifadeleri ile dersin Piyoano dersinde müzikaliteye (K1, K6, K8, K10) katkısı olacağı, iki katılımcı başarıyı artıracığı (K2, K5) yönünde görüş belirtmiştir.

Bunun yanında birer katılımcı ise dersin öğrencileri motive (K4) ettiğini, eserlerin ezber (K1) çalışmasını kolaylaşmasını sağlayarak hem vakit tasarrufu (K1) sağladığı hem de başarıyı artırdığı, “Genellikle zaman konusunda problemler yaşanıyor. Eserlere bu bilgiler olmadan çok daha uzun süreler ayırılıyor, bu da öğrencilerde eserin çok zor olduğu varsayımını yaratıyor ve öğrencinin çalışma motivasyonu düşüyor” örnek ifadesi ile zaman kısıtlılığından (K7) dolayı ve “Dersi yapabilen öğrenciler için başarıyı arttırdığını düşünüyorum” örnek ifadesi ile ise öğrencilerin dersi tam kavrayamamasından (K3) dolayı başarıya katkısının kısmen olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir.

4.3. BMTBB Dersinin Öğrencilerin Piyoano ve Diğer Mesleki Derslere Katkısına Yönelik Bulgular

BMTBB dersinin öğrencilerin Piyoano diğer mesleki derslere katkısına yönelik BMTBB dersi ve Piyoano dersi öğretim elemanları ve bu dersleri alan müzik öğretmeni adaylarından görüşler alınmıştır. Bu başlıkla ilişkilendirilen sırasıyla şu soruların cevapları tablolarda incelenmiş, tema ve kodlarına ayrılmıştır.

a4- Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi dersinde öğrenilenlerin diğer mesleki derslerde uygulanması ve pekiştirilmesi konusunda görüşleriniz nelerdir? Sizce bu ders özellikle çalgı derslerine hangi açılardan, nasıl bir katkı sağlamaktadır?

b5- Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi dersinin Piyoano dersine katkısına yönelik görüşleriniz nelerdir?

b2- Sizce tür ve biçim (form) bilgisi piyoano çalışmasını hangi açılardan ne şekilde etkilemektedir?

b7- Öğrencilerinizin Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi dersinde edindikleri bilgilerle Piyoano dersinde çalıştıkları eserin tür ve form analizini yapabilecek seviyede kazanıma sahip olup/olamadıklarına ilişkin görüşleriniz nelerdir?

c3- Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi dersinde gördüğünüz tür ve biçim bilgisini Piyoano dersine aktarabiliyor musunuz?

c5- Sizce Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi dersinde gördüğünüz bilgiler piyoano eserlerinizi analiz etmek için yeterli oluyor mu? Bu konudaki görüşleriniz nelerdir?

İlk olarak BMTBB dersinin öğrencilerin müzikal becerilerine etkisi/katkısına yönelik BMTBB dersini veren öğretim elemanı görüşleri aşağıdaki tabloda incelenmiştir.

Tablo 15

BMTBB dersinin öğrencilerin müzikal becerilerine etkisi/katkısına yönelik BMTBB dersini veren öğretim elemanı görüşleri

Tema	Kodlar	Katılımcılar
BMTBB dersi kazanımlarının diğer mesleki derslere katkısı	Müzikalite	K2-4, K8
	Pekiştirme	K1-2
	Kısmen	K4
	Teorik	K5
	Dönem özelliklerini anlama	K6
	Kondisyon	K2
	Motivasyon	K1

BMTBB dersinin öğrencilerin müzikal becerilerine etkisi/katkısına yönelik BMTBB dersini veren öğretim elemanı görüşleri toplam yedi kodda toplanmışlardır. Dört katılımcı; “Bir eserin tür ve biçim analizini bilmek o eserde karşılaşacağınız teknik ve müzikal zorlukları bilmektir diyebilirim” (K3), “yeterliliğe sahip birinde eserin müzikal yorumlama, eserin tanınma ve hatta tartımsal açıdan dahi yarar sağlayacağı düşüncesindeyim” (K4), “Birçok enstrümanda icradan önce form analizi yapılması gerekir. Çalgı derslerinde daha kaliteli icraların gerçekleşmesini sağlar” (K8) gibi örnek ifadeleri ile BMTBB dersinde edinilen bilgilerin diğer derslerde müzikalite (K2, K3, K4, K8) kazanımı oluşturduğu, iki katılımcı ise; “ayrıca öğrenilen bilgilerin de kalıcı bilgiye dönüşmesine katkı sağlayacaktır” (K1), “Bu ders, özellikle çalgı derslerinde çalışılan eserin daha iyi anlaşılması ve algılanmasına katkı sağlar” (K2) örnek ifadeleri ile BMTBB dersinde edinilen bilgilerin diğer dersin pekişmesinde (K1, K2) faydalı olduğunu belirtmişlerdir.

Öte yandan birer katılımcı ise; “Bu derste öğrendiklerini diğer derslere transfer ederek derslerin daha zevkli, daha istekli, daha bilinçli olmasını sağlayacak” örnek ifadesi ile BMTBB dersinde edinilen bilgilerin motivasyonu (K1) etkilediği, “form bilgisi aynı zamanda dönemsel özellikleri öğrenmeye yardımcı olarak müzik tarihiyle de iç içe, destekleyici bir ders olarak düşünülebilir” örnek ifadesi ile dönem özelliklerini anlamaya (K6) yardımcı oluşu, “Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi dersi ilk olarak işlenişi açısından diğer teorik dersleri destekler” örnek ifadesi ile teorik (K5) derslere katkı sağladığı, “performansı ve müzikaliteyi pozitif yönde etkilediği kanısındayım” örnek ifadesi ile

kondisyon (K2) artışına katkı sağladığı ve öğrencilerin dersteki başarılarına göre kısmen (K4) başarı gösterdiği konusunda görüş belirtmişlerdir.

Piyano dersine giren öğretim elemanlarının BMTBB dersinin Piyano dersine katkısına yönelik görüşleri aşağıdaki tabloda incelenmiştir.

Tablo 16

BMTBB dersinin Piyano dersine katkısına yönelik öğretim elemanı görüşleri

Tema	Alt Tema	Kodlar	Katılımcılar
BMTBB dersinin Var Piyano dersine katkısı	Var	Esirin tanınması	K2-3, K5, K8, K10
		Müzikalite	K2, K4, K6
		Çalım kolaylığı	K5
		Ezber	K4
		Vakit tasarrufu	K7
		Çeşitlilik	K1
		Hazır bulunuşluk	K3
	Yok	Uygulama	K1

BMTBB dersinin Piyano dersine katkısına yönelik Piyano dersine giren öğretim elemanı görüşleri var ve yok olmak üzere iki alt temada toplanmıştır. Toplamda ise sekiz koddan oluşmaktadır. Beş katılımcı; “BMTBB dersi öğrencilerin çaldıkları eseri daha iyi tanıyabilme, algılayabilmelerine katkı sağlar” (K2), “Tür ve Biçim Bilgisi dersini başarılı bir şekilde alan öğrencilerin çalıştıkları eserleri bilinçli bir şekilde çalışmasından dolayı icra bakımından daha başarılı sonuçlar alındığı düşüncesindeyim” (K3), “Çalışılacak eserin form yapısını bilmek o esere daha kolay hâkim olmayı sağlamaktadır” (K5), “Genel sistemi çözmek ve kavramak için Batı müziği temel tür ve biçimlere hâkim olmak gerekir” (K8), “Çaldığı eserlerin bölümlerini algılayabilmesi, cümleleri algılayabilmesi kalışları ve sürekliliği nasıl sağlanması gerektiğini öğrenmesi için form bilgisi önemlidir” (K10) örnek ifadeleri ile dersin Piyano dersinde eserin tanınmasını (K2, K3, K5, K8, K10) sağladığı, üç katılımcı; “Bu dersin piyano eğitimine katkıları ise; en başta doğru icra ve yorumlama, sanatsal bilinç düzeyinin artması ve ezber kolaylığı şeklinde özetlenebilir” (K4), “Öğrenciye ideal yorumlama adına katkı sağlar” (K6) örnek ifadeleri ile dersin piyano çalımında müzikaliteye (K2, K4, K6) katkısı olacağı yönünde görüş belirtmişlerdir.

Birer katılımcı ise derste öğrenilen bilgilerle çeşitli biçimlerde eser çalma olanağı sağlamasıyla çeşitlilik (K1), eserin tanınması sayesinde oluşan çalım kolaylığı (K5), ezber

kolaylığı (K4), eseri çalma süresinde ciddi azalma sayesinde vakit tasarrufu (K7) yönünden katkısı vardır şeklinde görüş bildirmişler ve öğrencilerin BMTBB dersinde başarısız olan öğrencilerin hazır bulunuşluklarının (K3) olmaması, öğrenilen biçim ve türün Piyano dersi içerisinde uygulamasının (K1) yapılmaması takdirinde dersin faydasının olmadığı şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Piyano dersinde öğrencilerin BMTBB dersi yönünden yeterliliklerine ilişkin Piyano dersi öğretim elemanı görüşleri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 17

Öğrencilerin Piyano dersinde BMTBB dersi yönünden yeterliliklerine ilişkin öğretim elemanı görüşleri

Tema	Kodlar	Katılımcılar
Piyano dersinde öğrencilerin BMTBB dersi yönünden yeterlilikleri	Kısmen	K1-5, K9-10
	Yetersiz	K3, K6, K8
	Yeterli	K1, K7

Öğrencilerin Piyano dersinde BMTBB dersi yönünden yeterliliklerine ilişkin Piyano dersi öğretim elemanı görüşleri üç koda ayrılarak incelenmiştir. Yedi katılımcı; “bu konuda öğrencinin mesleki gelişimine verdiği önem ve isteklilik ön plana çıkmakta” (K3), “Bu konuda oldukça bilgili öğrencilerim de var, sadece derste duyduklarından kulak aşinalığı olan öğrencim de var” (K4), “Kısmen bu seviyede kazanıma sahip olduklarını düşünüyorum” (K5), “Bazıları sahip” (K9), “Öğrenciden öğrenciye göre değişiyor. Dersi ciddiye alan öğrenci doğru bir analiz yapabilmekte” (K10). Gibi örnek ifadeler ile dersi dinleme konusunda kısmen (K1, K2, K3 K4, K5, K9, K10) yeterli olduklarını belirtmiştir. Üç katılımcı ise; “Her öğrenci analiz yapabilecek düzeye gelememekte” (K3), “bu konuda yeterli olmadıkları kanaatindeyim” (K6), “Genel olarak yetersiz olduğunu gözlemledim” (K8), şeklinde verdikleri örnek ifadeler ile öğrencilerin hazır bulunuşluk bakımından yetersiz (K3, K6, K8) oldukları yönünde görüş belirtmişlerdir. Her iki kodda bulunan bir katılımcı vardır (K3).

Öte yandan iki katılımcı ise; “Dersi başarıyla tamamlayan öğrencilerin bu birikimi temel olarak sağladığını düşünüyorum” (K1), “öğrencilerim bu konuda yeterli seviyeye sahip” (K7), şeklinde verdikleri örnek ifadeler ile öğrencilerin hazır bulunuşluklarının yeterli (K1, K7) olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir.

Katılımcıların çoğunun BMTBB dersinde edinilen bilgilerin dersi ciddiye alan öğrenciler tarafından ve mesleki gelişimine önem veren öğrenciler tarafından yeterli seviyede olduğu görüşünde bulunmuşlardır. Aslında bu kanı üç kodunda özetidir diyebiliriz.

BMTBB dersinde edinilen bilgilerin Piyano dersine ve çalışmasına aktarılmasına yönelik öğrenci görüşleri aşağıdaki tabloda incelenmiştir.

Tablo 18

BMTBB dersinde edinilen bilgilerin Piyano dersine ve çalışmasına aktarılmasına yönelik öğrenci görüşleri

Tema	Kodlar	Katılımcılar
BMTBB dersinin Piyano dersine ve çalışmasına aktarılması	Aktarabiliyorum	K1, K5, K7-10, K12
	Aktaramıyorum	K4, K6, K13, K15
	Kısmen	K2-3, K11, K14

BMTBB dersinin Piyano dersine ve çalışmasına aktarılmasına yönelik öğrenci görüşleri üç koda ayrılarak incelenmiştir. Yedi katılımcı; “Kesinlikle aktarabiliyorum. Piyano eserindeki temaların değişimini, ton değişimlerini görme ve hissetmekte BMTBB dersinin etkisinin büyük olduğunu düşünüyorum. Bu konuda piyano öğretmenimin payı büyük oluyor” (K9), gibi örnek ifadeler ile BMTBB dersinde edinilen bilgileri Piyano dersine aktarabiliyorum (K1, K5, K7, K8, K9, K10, K12) derken, dörder katılımcı ise; “Net bir şekilde hayır” (K6), “hayır aktaramıyorum. Tıpkı ortaokulda öğrendiğimiz İngilizce dersini günlük hayata aktaramadığımız gibi” (K13), “Maalesef aktaramıyorum” (K15), gibi örnek ifadeler ile bilgilerimi aktaramıyorum (K4, K6, K13, K15) ve; “Gerektiği kısımlarda aktarabiliyordum” (K2), “İlk etapta eserlerin analizleri yapmak kolay olmuyor. Ancak bu ders sayesinde elde ettiğim verileri ile eseri anlamak adına çalışmalar yapıyorum” (K14), örnek ifadeleri ile ise kısmen (K2, K3, K11, K14) aktarabiliyorum şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Bir katılımcı BMTBB dersindeki bilgilerini Piyano dersine aktarabilme konusunda büyük payın Piyano öğretmeni olduğunu belirtmiştir (K9).

BMTBB dersinde edinilen bilgilerin Piyano dersine olan yeterliliğine yönelik öğrenci görüşleri aşağıdaki tabloda incelenmiştir.

Tablo 19

BMTBB dersinde edinilen bilgilerin Piyano dersine olan yeterliliğine yönelik öğrenci görüşleri

Tema	Kodlar	Katılımcılar
BMTBB dersinde edinilen bilgilerin Piyano dersine olan yeterliliği	Yeterli	K1, K3, K5, K7-11, K14
	Yetersiz	K2, K6, K13
	Kısmen	K4, K12, K15

BMTBB dersinde edinilen bilgilerin Piyano dersine olan yeterliliğine yönelik öğrenci görüşleri üç koda ayrılarak incelenmiştir. Dokuz katılımcı; “Eser içerisinde olan tema değişimlerini, ton değişimlerini, köprüleri fark etmemize yardımcı oluyor ve eseri daha güzel ve anlayarak çalmamıza yardımcı oluyor” (K9), “evet oluyor. Parçanın tonunu bulmakta ve o tonun içinde olan arızaları bilmekten ötürü tabii daha kolay deşifre ediliyor. Hem akor yürüyüşlerini çözmek daha kolay oluyor” (K10), “Yeterli oluyor. İstisnai durumlarda ise Piyano Hocam yardımcı oluyor” (K14). Örnek ifadeleri ile BMTBB dersinde edinilen bilgilerin Piyano dersine aktarabilme konusunda yeterli (K1, K3, K5, K7, K8, K9, K10, K11, K14), üçer katılımcı ise; “Bu ders açısından çok sığ bir bilgiye sahip olduğumuzu düşünüyorum. Tabii yeterli değil” (K6), gibi örnek ifadeler ile BMTBB dersinde edinilen bilgilerin Piyano dersine aktarabilme konusunda yetersiz (K2, K6, K13) ve; “Orta seviyede yeterli” (K4), “çok yeterli sayılmaz ama uygulamaya çalışıyoruz” (12), “tam olarak analiz edemiyorum. Daha basit olsaydı analiz edebilirdim” (K15), örnek ifadeleri ile de kısmen (K4, K12, K15) yeterli görüşünde bulunmuşlardır.

Bunun yanında iki katılımcı daha önceki tabloda edindikleri bilgileri aktarma konusunda yetersiz olduklarını söylerken bu tabloda ise kısmen yeterli olduklarını ve eserin biraz daha seviyelerine göre olması durumunda biçim ve tür analizi yapabileceklerini belirtmişlerdir (K4, K15). Bir katılımcı ise önceki tabloda edindiği bilgileri aktarabilme konusunda kısmen başarılıym görüşünde bulunmuş ancak bu tabloda ise bilgilerinin yeterli olduğunu ifade etmiştir. Buradan edinilen bilgilerin pratiğe aktarılmada problem olduğu sonucuna varabiliriz.

4.4. Piyano dersinin İşlenişine Yönelik Bulgular

Piyano dersinin İşlenişine yönelik dersi veren Öğretim elemanları ve bu dersi alan müzik öğretmeni adaylarından görüşler alınmıştır. Bu başlıkla ilişkilendirilen sırasıyla şu soruların cevapları tablolarda incelenmiş, tema ve kodlarına ayrılmıştır.

b3-Öğrencileriniz ile çalıştığınız eserleri armoni, biçim (form) ve tür açısından çözümlüyor musunuz?

c7- Piyano öğretmeniniz ile çalıştığınız parçanın armonik, tür ve biçim (form) açısından analizi hakkında konuşuyor musunuz? Piyanoda çalıştığınız eseri armoni, biçim ve tür açısından analiz ediyor musunuz?

İlk olarak Piyano dersi içerisinde çalışılan eserin armonik, tür ve biçim (form) açısından analizinin yapılmasına dair Piyano dersini veren öğretim elemanı görüşleri aşağıdaki tabloda incelenmiştir.

Tablo 20

Piyano dersinde çalışılan eserlerin biçim ve tür açısından çözülmesine yönelik Öğretim elemanı görüşleri

Tema	Alt Tema	Kodlar	Katılımcılar
Piyano dersinde çalışılan eserlerin biçim ve tür açısından çözümlenmesi	İnceliyoruz	Ders anında	K2, K4, K6, K7-8, K10
		Kısmen	K3, K5
		Ödev	K2
	İncelemiyoruz	Kısmen	K3, K5
		Bilgi yetersizliği	K2
		Gereksiz	K3

Piyano dersinde çalışılan eserlerin biçim ve tür açısından çözümlenmesine yönelik Piyano dersine giren öğretim elemanı görüşleri İnceliyoruz ve incelemiyoruz olmak üzere iki alt temada toplanmıştır. Toplamda ise beş koddan oluşmaktadır. Altı katılımcı; “Birikimi olan öğrencilerle derste analiz yapmaya başlarım” (K2), “eserin tür ve formunu nota üzerinde işaretlemeler yaparak anlatırım” (K4), “armoni ve form analizleri öğrenciye eseri daha kısa yoldan çözümleme imkânı sunarken aynı zamanda icra kalitesini de artırıyor” (K7), “Bir eseri çözümledikten sonraki icramız ile çözümlmeden önceki icramız arasında çok büyük performans farkı olduğunu beraber hissedebiliyoruz” (K8), “eserin çalışma kısmında biçimsel analizinin yanı sıra, armonik ve tarihsel analizlerini de yapıyoruz” (K10), örnek ifadeleri ile eser çözümlemesinden sonraki icranın büyük ölçüde değiştiğini belirterek ders anında (K2, K4, K6, K7, K8, K10) eserin tür ve biçimini ve hatta armonik analizini de nota üzerinde işaretlemeler yaparak incelediği, iki katılımcı; “Bireysel çalgısı piyano olan öğrencilerimle çözümlüyorum” (K3) gibi örnek ifadeleri ile tüm öğrencilerle değil kısmen (K3, K5) bazı öğrencilerle analiz yapıyoruz yönünde görüş bildirmişlerdir.

Öte yandan birer katılımcı ise çalıştıkları eserin form ve türü hakkında ödev (K2) verdiğini, yeni başlayan öğrencilere bilgi yetersizliğinden (K2) dolayı biçim ve tür analizi yaptırmadığını ve bireysel çalgısı piyano olmayan kişiler için biçim ve tür analizini gereksiz (K3) bulduğunu belirtmişlerdir.

Piyano dersinde çalışılan eserin BMTBB yönünden incelenmesi durumuna ilişkin öğrenci görüşleri aşağıdaki tabloda incelenmiştir.

Tablo 21*Piyano dersinde çalışılan eserin BMTBB yönünden incelenmesi durumu*

Tema	Kodlar	Katılımcılar
Piyano dersinde çalışılan eserin	İnceliyoruz	K1, K3-5, K7-12, K14
BMTBB yönünden incelenmesi	İncelemiyoruz	K2, K6, K15
durumu	Kısmen	K13

Piyano dersinde çalışılan eserin BMTBB yönünden incelenmesi durumuna yönelik öğrenci görüşleri toplam üç kodda toplanmıştır. 11 katılımcı; Piyano dersinde çalışılan eserin BMTBB yönünden teorik olarak incelediklerini (K1, K3, K4, K5, K7, K8, K9, K10, K11, K12, K14) belirtirken, üç katılımcı ise; “Ben Piyano dersinde form konusunun açıldığını dahi hatırlamıyorum” (K6), “öğretmenim genellikle teknik analiz yapıyor ve yaptırıyor. Form olarak analiz etmedik” (K15) gibi örnek ifadeleri ile çalıştıkları eserin biçimsel ve türsel analizini yapmadıklarını (K2, K6, K15) belirtmişlerdir. Bir katılımcı ise eser analizini kısmen (K13) yaptıkları yönünde görüş belirtmişlerdir.

Öte yandan iki katılımcı; “Eseri çalarken hocamız durduruyor ve burada ne gibi farklılıkların olduğunu soruyor” (K9), “esere başlamadan önce tarihsel süreçteki yerini konuşuyoruz. Biçimsel analizini ders esnasında yapıyoruz” (K14) şeklinde verdikleri örnek ifadeleri ile ders esnasında çalıştıkları eserin çalım sırasında uygulamalı (K9, K14) şekilde derste çalışılan eserin BMTBB yönünden incelendiğini vurgulamışlardır.

4.5. BMTBB Dersinin Önemi ve Gerekliliğine Yönelik Bulgular

BMTBB dersinin İşlenişine yönelik Piyano dersi veren Öğretim elemanları ve bu dersi alan müzik öğretmeni adaylarından görüşler alınmıştır. Bu başlıkla ilişkilendirilen sırasıyla şu soruların cevapları tablolarda incelenmiş, tema ve kodlarına ayrılmıştır.

b1- Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi dersinde öğrenilenlerin diğer mesleki derslerde uygulanması ve pekiştirilmesi konusunda görüşleriniz nelerdir? Sizce bu ders özellikle çalgı derslerine hangi açılardan, nasıl bir katkı sağlamaktadır?

c6- Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi dersinin önemine yönelik görüşleriniz nelerdir?

İlk olarak Piyano eğitiminde öğrencinin tür ve biçim bilgisine sahip olmasının gerekliliğine ilişkin Piyano öğretim elemanı görüşleri aşağıdaki tabloda incelenmiştir.

Tablo 22

Piyano eğitiminde öğrencinin tür ve biçim bilgisine sahip olmasının gerekliliğine ilişkin görüşler

Tema	Alt Tema	Kodlar	Katılımcılar
Piyano eğitiminde tür ve biçim bilgisinin gerekliliği	Gerekli	Eseri tanıma	K2, K6, K8, K10
		Vakit tasarrufu	K7-8
		Müzikalite	K7-8
		Besteciyi tanıma	K4
		Bütünlük	K1-2
	Gerekli değil	Ders programı	K3

Piyano eğitiminde öğrencinin tür ve biçim bilgisine sahip olmasının gerekliliğine ilişkin Piyano öğretim elemanı görüşleri gerekli ve gerekli değil olmak üzere iki ayrı alt tema da toplanmıştır. Gerekli alt teması toplam beş koddan oluşmuştur. Dört katılımcı; “piyano eğitiminde de öğrencilerin seslendirdikleri eseri tür ve biçim açısından tanınması ve analiz edebilmesi gereklidir” (K2), “eseri anlama ve doğru aktarabilme açısından büyük bir önemi mevcuttur” (K6), “bir eseri çok iyi çözümllemek eseri daha iyi anlamaya ve daha iyi müzikaliteye ve daha hızlı sistem çözmeye ulaştıracaktır” (K8), “çaldığı eserlerin bölümlerini algılayabilmesi için form bilgisi önemlidir” (K10) şeklindeki örnek ifadeleri ile dersin eseri tanıma (K2, K6, K8, K10) yönünden yararlı olduğu konusunda görüş bildirmiştir. İkişer katılımcı ise BMTBB dersi sayesinde çalgı öğrenimi kapsamında hem iç yapı hem de dış yapı bilgisinin teknik ve müzikal öğretiyle birlikte sürdürülmesi sonucunda bütünlüğü (K1, K2) sağladığı, eserin baştaki öğrenilme süresini kısalttığı için vakit tasarrufu (K7, K8) sağladığı ve eserin daha iyi anlaşılmasından kaynaklı daha iyi bir müzikaliteye (K7, K8) sahip olunduğu görüşünde bulunmuşlardır.

Öte yandan birer katılımcı; “Bestecinin ne anlatmak istediğini anlamadan notaları algoritmik grafikler olarak hayata geçirmek sanattan yoksun bir ürün ortaya çıkarır” (K4) şeklindeki örnek ifadesi ile besteciyi tanımaya (K4) yaradığını ifade etmiş ve olumsuz görüş bildiren tek katılımcı ise ders programı (K3) yetersizliklerinden kaynaklı dersin gerekli olmadığı görüşünde bulunmuştur.

Katılımcıların neredeyse hepsinin Piyano eğitiminde öğrencinin tür ve biçim bilgisine sahip olmasının gerekliliği yönünde görüş belirtmişlerdir. Gerekli değil alt temasında bulunan katılımcıda doğrudan dersin gerekli olmadığını söylememiş, ders programının yetersizliğinden bahsetmiştir.

BMTBB dersinin önemine yönelik öğrenci görüşleri aşağıdaki tabloda incelenmiştir.

Tablo 23

BMTBB dersinin önemine yönelik öğrenci görüşleri

Tema	Kodlar	Katılımcılar
BMTBB dersinin önemi	Süre yetersizliği	K1, K3, K4, K12
	Bilgi yetersizliği	K6, K15
	Çalgı dersine katkı	K11, K14
	Mesleki hayata katkı	K2, K9
	Önemli	K5, K7
	Müziğin temeli	K8, K10

BMTBB dersinin önemine yönelik öğrenci görüşleri toplam altı koddan oluşmuştur. Dört katılımcı; “Önemli bir ders ancak sadece 1 sene olmamalı” (K1), “Kesinlikle 4 yıl boyunca verilmesi şart. Çünkü öğrenci 1 yıl gördükten sonra bilgileri unutuyor” (K3), “olması gereken bir ders ancak ders saati daha fazla olmalı” (K4), “ders saati eklenebilir” (K12) şeklindeki örnek ifadeleriyle dersin gerekli olduğunu ancak mevcut ders programlarında sürenin kısıtlı olmasından dolayı edinilen bilgilerin yeterli olmadığını (K1, K3, K3, K12) konusunda görüş bildirmiştir. İkişer katılımcı ise meslek yaşantılarında BMTBB dersi bilgilerinin mesleki hayatlarına katkısının (K2, K9) olacağını, bu dersin tüm mesleki müzik derslerin temeli (K8, K10) olduğunu düşündüklerini, dersin eserlerini yorumlama, hızlı çıkarma yönlerinden çalgı dersine katkısı (K11, K14) olduğunu ve dersin önemli olduğunu belirtmişlerdir. Öte yandan olumsuz görüşte bulunan iki katılımcı ise derste edinilen bilgilerin çok derinleşmeden anlatılması ya da ileri seviye için anlatılmasından kaynaklı bilgi yetersizliği (K6, K15) olduğu görüşünde bulunmuşlardır. Katılımcıların neredeyse hepsinin tür ve biçim bilgisine sahip olunmasının gerekliliği yönünde görüş belirtmişlerdir.

Olumsuz kodda olanların ya da olumlu kodda olup olumsuz görüş belirtenlerin birçoğunun ortak toplandığı sorunun mevcut ders programlarındaki dersin süresinin yetersizliği olduğu görülmüştür.

5. BÖLÜM

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç

BMTBB dersinin işlenişine yönelik BMTBB dersi veren Öğretim elemanları ve öğrencilerin görüşlerinden yola çıkarak, ders işleniş şekillerinde öğretmene göre farklılıklar olduğu, dersleri teorik ve uygulamalı olarak işleyen öğretmenlerin bulunduğu, bazılarının ise her iki yöntemi de eşit bir şekilde kullandığı görülmüştür. Uygulamalı işleyen hocaların eser örnekleri üzerinden dinleme ve nota üzerinde inceleme, derse ön hazırlık ve ders sonrası ödevler ile dersin işlediği ve derste çoğunlukla konuya yönelik örneklendirme olarak piyano edebiyatından eserler seçildiği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca çoğu Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı lisans programı öğrencisinin süre kısıtlılığından kaynaklı öğrenim gerçekleştirememesi yönünde görüş belirterek ders saatlerinin daha fazla olması gerektiğinden bahsettiği sonucuna varılmıştır.

İkinci ve üçüncü alt probleme yönelik BMTBB ve Piyano dersi veren hocalar ve öğrencilerin görüşlerinden yola çıkarak, BMTBB dersinin öğrencilerin müzikal becerilerine etkisi/katkısı eseri tanıma, teorik derslere katkı, ezber kolaylığı, kondisyon artışı, çalım kolaylığı, performans becerisine katkı, motivasyon artışı yönlerinden katkı sağladığını belirttikleri ve dersin verimli kullanılabilmesi durumunda çalgı dersinde başarıyı artırdığını belirttikleri sonucuna varılmıştır.

Ancak Piyano dersi öğretim elemanlarının çoğunun BMTBB dersinde edinilen bilgilerin dersi ciddiye alan ve mesleki gelişimine önem veren öğrenciler tarafından yeterli seviyede olduğu görüşünde bulunmuşlardır. Öğrencilerin çoğu ise BMTBB dersinde edindikleri bilgilerin yeterli olduğunu, bu bilgilerin kendilerinde deşifre kabiliyetini artırdığını, eser bütünlüğünü kavramalarına yardımcı olduğunu ve müzikaliteye katkısı olduğunu belirttikleri sonucuna varılmıştır. Öğrencilerin birçoğu BMTBB dersinde edindikleri bilgilerin Piyano dersine aktarmada yeterli olduğunu ve BMTBB dersini Piyano dersine aktarabildiği görüşünde bulundukları ancak azımsanamayacak çoğunluğunda dersi Piyano dersine aktaramadığı ya da aktarabildiğinden emin olmadığı görüşünde bulundukları sonucuna varılmıştır.

Katılımcıların neredeyse hepsinin Piyano dersinde müzikal gelişim açısından BMTBB dersinden yararlanılmasının olumlu olacağı yönünde görüş belirtmişlerdir. Olumsuz görüş belirtenlerin ders program yetersizliği, zaman kısıtlılığı ve öğrencilerin yeterli bilgi edinimi kazanamama gibi faktörler yönünden dersin yararlı olmadığı ya da olamadığı yönünde görüş belirttikleri sonucuna varılmıştır.

Dördüncü alt probleme yönelik Piyano dersi veren hocalar ve öğrencilerin görüşlerinden yola çıkarak, ders işleniş şekillerinde öğretmene göre farklılıklar olduğu ancak çoğu katılımcının derste uygulamalı şekilde çalışılan eserin tür, biçim ve armoni açısından teorik olarak inceleme yaptıkları, çalıştıkları eserin form ve türü hakkında ödevler verildiğini belirttikleri gözlemlenmiştir. Ancak Piyano dersi öğretmenlerinden bazı katılımcılarda bireysel çalgısı piyano olmayan ya da piyano eğitimine yeni başlayan öğrencilerle analiz yapmadıklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerden bazıları ise derste yalnızca teknik analiz yaptıklarını form analizi yapmadıklarını belirttiği gözlemlenmiştir.

Beşinci alt probleme yönelik Piyano dersi veren hocalar ve öğrencilerin görüşlerinden yola çıkarak, BMTBB dersinin eseri tanıma, çalgı öğrenimi kapsamında hem iç yapı hem de dış yapı bilgisinin teknik ve müzikal öğretille birlikte sürdürülmesi sonucunda bütünlüğü sağladığı, BMTBB dersi bilgilerinin mesleki hayatlarına katkı sağlayacağı, eserlerini doğru yorumlama, hızlı deşifre etme yönlerinden çalgı dersine katkı sağlayacağı, eserin baştaki öğrenilme süresini kısalttığı için vakit tasarrufu sağladığı ve eserin daha iyi anlaşılmasından kaynaklı da daha iyi bir müzikaliteye sahip olduğu görüşünde bulunmuşlardır.

Öte yandan olumsuz görüşte bulunanlar ise ders programı yetersizliklerinden kaynaklı dersin çok derinleşmeden anlatılması ya da ileri seviye için anlatılmasından kaynaklı bilgi yetersizliği olduğu ve bu sebeple de BMTBB dersinin gerekli olmadığı görüşünde bulundukları sonucuna varılmıştır.

Ancak katılımcıların neredeyse hepsinin BMTBB dersinin öneminin fazlaca olduğu yönünde görüş birliği sağladıkları sonucuna varılmıştır. Olumsuz kodda olanların ya da olumlu kodda olup olumsuz görüş belirtenlerin birçoğunun ortak toplandığı sorunun mevcut ders programlarındaki dersin süresinin yetersizliği olduğu görülmüştür.

5.2. Tartışma ve Öneriler

Özkeleş'in (2014) bulgularına göre müzik biçimleri derslerinin Türkiye'de ve yurt dışında uygulanan programları; çözümleme, uygulama ve yorumlama olarak üç ana amaca yönelik işlenmektedir. Mevcut çalışmanın bulgularında da çözümleme ve uygulama kısımları çoğunlukla dersin işlenişinde görülürken, yorumlama kısmında aynı oranda yeterlilik görülmediği sonucuna ulaşılmıştır. Yorumlama konusundaki eksikliğin piyano veya diğer çalgı dersleriyle tamamlanabileceği ön görülmektedir. Bu kapsamda halihazırda işlenen Piyano dersi müfredatının BMTBB dersin içeriğinde olabildiğince yer alması önerilmektedir.

Gün ve Öztürk (2018) ise aynı konuya Piyano dersinin işleniş açısından bakarak, Piyano derslerinde icra edilecek eserlerin tür ve biçim açısından önceden incelenmiş olmasının Piyano dersinin özellikle deşifre kısmında gerekliliklerinden bahsetmiştir. Mevcut

çalışmada, özellikle piyano öğretmenlerinden elde edilen bulgular da Gün ve Öztürk'ün (2018) çalışmasındaki bulgularla uyumaktadır. BMTBB dersi öğretmenlerinden büyük bir kısmının derslerinde konuya yönelik örneklandırma olarak piyano edebiyatından eserler seçmesi, bu kapsamda her iki dersin içeriğinin birbiri ile ilintili olarak kullanılabileceğini göstermektedir. Gün ve Yıldız (2013) ise batı müziği form bilgisinin Piyano ders başarısını olumlu etkilediği sonucuna ulaşmışlardır. Aynı şekilde Bağçeci (2003) de çalışmasında Piyano dersinde eser analizi ve form bilgisinin önemini irdelleyerek örnek eser analizleri sunmuştur. Buna karşın mevcut çalışma bulgularında Piyano dersi öğretmenleri BMTBB dersinde edinilen bilgilerin yalnızca mesleki gelişimine önem veren öğrencilerce Piyano dersinde kullanıldığını belirtmişlerdir. Bu bulgu dersin zorunlu içeriğinin uygulanması kapsamında olmadığından burada dikkate alınmamıştır. Buradan yola çıkarak her iki dersin müfredatları hazırlanırken bu konunun gözetilmesi önerilmektedir.

Ancak Piyano dersi öğretmenlerinin çoğunun BMTBB dersinde edinilen bilgilerin dersi ciddiye alan ve mesleki gelişimine önem veren öğrenciler tarafından yeterli seviyede olduğu görüşünde bulunmuşlardır.

Araştırmada ulaşılan BMTBB ders saatlerinin yetersiz olması ile ilgili Teke ve Tanınmış (2019) da yaptıkları çalışmalarda benzer bulgulara ulaşp ders saatlerinin artırılmasına yönelik çözüm önerileri sunmuşlardır. Ders saatlerinin özellikle öğrenciler tarafından yetersiz bulunması da dikkate değer bir unsurdur. Yapılmış akademik çalışmalar dikkate alınarak öğrencilerin eksikliğini hissettikleri konular da değerlendirilmeli ve bu eksiklikler giderilmelidir.

Bu araştırma kapsamında elde edilen bulgulardan BMTBB dersinin öğrencilerin deşifre becerilerini artırdığına yönelik bulgular Gün'ün (2018) bulgularıyla, eseri tanıma ve seslendirmesini geliştirdiğine yönelik bulgular Özkeleş'in (2014) bulgularıyla, nüans ve yorumlamaya yönelik becerilerinin geliştirmesine yönelik bulgular Akıncı'nın (2011) bulgularıyla uyumaktadır.

Son olarak araştırma sonunda elde edilen sonuç ve değerlendirmeden yola çıkarak;

- Katılımcı görüşleri yoluyla elde edilen sonuçlar dahilinde halihazırda işlenen Piyano dersi müfredatının BMTBB dersin içeriğinde olabildiğince yer alması;
- BMTBB dersi ve Piyano dersinde kullanılan eserlerinin ortak çatı altında toplanması ve hem icra bakımından hem de analiz bakımından bütünleşik eğitim sisteminin önemszenmesi;
- Ders saatlerinin öğrenciler tarafından yetersiz bulunması, göz önüne alınması gereken önemli bir faktördür. Mevcut ders programlarında BMTBB dersinin de zorunlu ders

olarak yer alması ya da tek dönemde uygulanmasındansa iki dönem uygulanacak şekilde seçmeli olarak devam ettirilmesi, önerilmektedir.



KAYNAKÇA

- Akıncı, M. Ş. (2011). *Müzik Eğitimi Öğretmenliği Anabilim Dalı 3. sınıf öğrencilerinin ses müziği yapıtlarını yorumlamada müzik biçimleri dersine ait kazanımlarını kullanabilme durumları*, [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi], Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Burdur.
- Altunya, N. (2006). *Gazi eğitim enstitüsü gazi orta öğretmen okulu ve eğitim enstitüsü (1926-1980)*. Gazi Üniversitesi Yayını.
- Aytekin, N. (2005). *Ludwig van Beethoven'ın Op.61 Re Majör keman konçertosunun yapısal analizi*, [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi], İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Bağçeci, S. E. (2003), Piyano eğitiminde müzikal analiz kavramı kapsamı ve örnek klavye analizleri. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(1), 159-176. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/71988#page=165> adresinden erişildi.
- Başkale, H. (2016). Nitel araştırmalarda geçerlik, güvenirlik ve örneklem büyüklüğünün belirlenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 9(1), 23-28. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/deuhfed/issue/46796/586804> adresinden erişildi.
- Bobetsky, V. V. (2004). Piano proficiency: The perfect accompaniment for successful music educators. *Teaching Music*, 11(4), 36. <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=eric&AN=EJ700492&site=ehost-live&authtype=ip,uid> adresinden erişildi.
- Bulut, D., Arslanboğa, M. (2011). *Johannes Brahms'ın Op.38 Mi Minör Viyolonsel- Piyano Sonatı Birinci Bölümünün Müzikal Analizi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İnönü Üniversitesi, Malatya
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2020). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi.
- Cangal, N. (2004). *Müzik formları*. Arkadaş Yayınevi.
- Creswell, J. W. (2007). *Qualitative Inquiry and Research Design: Choosing Among Five Approaches*. Sage Publications.
- Creswell, J. W. ve Plano Clark, V. L. (2020). *Karma yöntem araştırmaları tasarımı ve yürütülmesi*, (Çev. Ed. Yüksel Dede, Selçuk Beşir Demir). Anı Yayıncılık.

- Çalışkan, H. (2014). *Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin form bilgilerinin eserleri icra etme üzerinde etkisi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi], Pamukkale Üniversitesi.
- Çepni, S. (2018). *Araştırma ve proje çalışmalarına giriş*. 8. baskı. Celepler.
- Demirbatır, E. (1993). *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü öğrencilerinin bölüme girişteki müziksel başarılarıyla birinci yıl sonundaki müziksel başarılarının karşılaştırılarak incelenmesi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi], Uludağ Üniversitesi, Bursa.
- Demir, S. (2013). *Türk halk müziğinde türler*. Usar Yayıncılık.
- Erdal, B. (2003). *Barok Dönemdeki Türler ve Biçimlerin Biçim Bilgisi İçindeki Yeri Ve Biçim Bilgisi Dersinin Gerekliliği*, [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi], Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Fenmen, M. (1997). *Müzikçinin el kitabı*. Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Fraenkel, J. R., Wallen, N. E., Hyun, H. H. (2012). *How to design and evaluate research in education*. McGraw-Hill.
- Füg. (2023, 2 Mayıs). In Wikipedia.
<https://tr.wikipedia.org/w/index.php?title=F%C3%BCg&oldid=29668873>
- Gün, E. ve Öztürk, T. (2018). Piyanoda deşifrenin önemi, tekniği ve geliştirilmesi. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (31), 121-128.
<http://dx.doi.org/10.30794/pausbed.414679>
- Gün, E. (2014). *Piyano performansı öz yeterlik ölçeğinin geliştirilmesi ve uygulanması*. [Yayımlanmamış doktora tezi], Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur.
- Gün, E. ve Yıldız, G. (2013). Piyanoda eğitiminde başarıyı etkileyen faktörler. *Fine Arts*, 8(1), 103-114. <https://dergipark.org.tr/en/pub/nwsafine/issue/19893/213045> adresinden erişildi.
- Hodeir, A. (2007). *Müzikte türler ve biçimler*. (Çev. İlhan Usmanbaş). Pan Yayıncılık.
- İpşiroğlu, N. (1998). *Sanattan güncel yaşama*. Pan Yayıncılık.
- Jelen, B. (2013). Türkiye’de müzik öğretmeni yetiştirme sürecinde piyano eğitiminde karşılaşılan sorunlar. *Rast Müzikoloji Dergisi*, 1(1), 258-285.

- Kahramansoy, C. (2006). Müzik Öğretmenliği Programlarında Görevli Piyano Öğretim Elemanlarının Müzik Alan Bilgisini Derse Transferi: Bir Üniversite Örneği, [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi], Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Kahramansoy, C. ve Kalyoncu, N. (2008). Müzik Öğretmenliği Programlarında Görevli Piyano Öğretim Elemanlarının Müzik Alan Bilgisinin Derse Aktarımına İlişkin Görüş, Planlama ve Uygulamaları. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 28(28), 91-102. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/maruaebd/issue/367/2092> adresinden erişildi.
- Karakelle, S. (Ed.). (2013). Piyano Öğretiminde Pedagojik Yaklaşımlar. Pegem Yayınları
- Karkın, A. M. (2007). Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi dersinin piyano eğitimi üzerindeki etkileri, karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri. *Kastamonu Eğitim Dergisi* 15 (1), 411-422. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kefdergi/issue/49108/626735> adresinden erişildi.
- Kasap, D. (2008). *Johann Sebastian Bach'ın 24 Füg'ünün form analiz ve icra yönünden incelenmesi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Trakya Üniversitesi, Edirne.
- Küçükosmanoğlu, O. (2015). Müzik Biçimleri dersine yönelik tutum ölçeği geliştirme çalışması. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 272-282.
- Leichtentritt, H. (2018). *Musical form*. Harvard University Press.
- Lewin, D. (2007). *Musical Form and Transformation: Four Analytic Essays*. Oxford University Press.
- Maarif Vekilliği. (1944). *Türkiye Cumhuriyeti maarifi 1923-1943*. Maarif Matbaası.
- Mathes, J. (2006). *The Analysis of Musical Form*. Pearson Education.
- Molla, R. (2014). *Felix Mendelssohn keman konçertosu'nun form analizi, keman tekniği ve icra yönünden incelenmesi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi], Trakya Üniversitesi, Edirne.
- Musiki Muallim Mektebi. (1341). Vatan Matbaası.
- Özden, E. (2013). Osmanlı maâri fi'nde mûsikî. [Yayımlanmamış doktora tezi], Marmara Üniversitesi, İstanbul.

- Özkeleş, S. (2014). *Müzik eğitimi bölümlerinde yürütülen müzik biçimleri dersine yönelik öğretim program modeli*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi], Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.
- Özkeleş, D. N. (2014). *Eğitim fakülteleri müzik eğitimi anabilim dalları öğrencilerinin çalıştıkları eserleri tanıma ve seslendirme düzeylerine ilişkin görüşleri*, [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi], Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- Pauer, E. (2009). *Musical Forms*. Cornell University Library
- Pirlibeylioğlu, B. (2015). *Müzik eğitimi anabilim dalı 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin piyano performansı özyeterlik algıları ile piyano öğretim elemanlarının öğrencilerin piyano performansı hakkındaki görüşleri: Ege bölgesi örneği*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi], Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Pirlibeylioğlu, B. ve Akın Şişman, Ö. (2017). Piyano dersi öğretim elemanlarının müzik öğretmeni adaylarının piyano performansı hakkındaki görüşleri. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 5(2), 1-22. <http://dx.doi.org/10.14689/issn.2148-2624.1.5c2s2m>
- Tan, Z. (2009). *Francis Poulenc obua ve piyano sonatı'nın form, analiz ve icra yönünden incelenmesi / Analyzing the oboe and piano sonata of Francis Poulenc from the aspect of form, assay and performing*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Trakya Üniversitesi, Edirne.
- Uçan, A. (1992) *Müzik eğitiminde program çözümleme*. [Yayımlanmamış ders notları]. Müzik Eğitimi Ana Bilim/Ana Sanat Dalı, Gazi Üniversitesi Ankara.
- Usmanbaş, İ. (1974). *Müzikte Biçimler*. Devlet Konservatuvarı Yayınları.
- Uyan, M. O. (2013). Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi ile Bireysel Çalgı Eğitimi başarıları arasındaki ilişkiler. *Sanat Eğitimi Dergisi*, 1(1), 53-68.
- Santepe, S., Y. (2013). *L.V. Beethoven'in Op.13 "Patetik" Piyano Sonatının Armoni, Form Bilgisi ve Çözümleme Teknikleri derslerine katkılarının İncelenmesi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi], Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Say, A. (2002). *Müzik Sözlüğü (1. Bs.)*, Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Savaş, M. (2018). *Batı Müziğinde Form ve Analiz*. Müzik Eğitim Yayınları.

- Sommer, S. T., Morris, W., Thomson, V., Thomas, M. T. (1981). Motif, *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*. (XIII, 1354). Music Library Association.
- Şenel, N. (1982). *Müzik Biçimleri*. [Yayınlanmamış ders notları]. Marmara Üniversitesi.
- Şensoy, H. (1992). *Karşılaştırmalı olarak 17. ve 20. yy'lar arasında Türk müziğinde ve Avrupa kökenli müzik'te kullanılan formların birbirlerine benzerlikleri*, [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi], İstanbul Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Teke, E. ve Tanınmış, G. E. (2019). Müzik öğretmenliği lisans programlarındaki müziksel işitme okuma ve yazma derslerinin içerik bakımından karşılaştırılması. *Online Journal of Music Sciences*, 4(2), 139-165. <http://dx.doi.org/10.31811/ojomus.655014>
- Tufan, E. (1994). *Piyano Eğitime Pedagojik ve Stratejik Yaklaşımlar*. [Yayınlanmamış ders notları].
- Yağcı, F., Demirbatır, R. E., Ezentaş, R. (2020). J.S. Bach'ın BWV 784 La Minör Envansiyon adlı müzik eserinin Rasyonel Bézier Eğrileri ile oluşturulan görsel modeli. *BEÜ Fen Bilimleri Dergisi*, 9(2), 671-681. <http://dx.doi.org/10.17798/bitlisfen.650759>
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016) *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (10. Basım)* Seçkin Yayıncılık San. ve Tic. A.Ş.
- Yiğit, V., B. (2019). *Konservatuvarlarda lisans düzeyi ses eğitiminde erkek sesleri için R. Schumann Lied repertuvarının incelenmesi*. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi], Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.



Ek 1: Etik Kurul İzni



BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİK KURULLARI
 (Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma ve Yayın Etik Kurulu)
TOPLANTI KARARI

OTURUM TARİHİ

24 Aralık 2021

OTURUM SAYISI

2021/11

KARAR NO 15: Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'nden alınan Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı Yusuf Ahmet ESEN'in "Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Lisans Programında Yer Alan Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi Dersinin Piyano Dersine Katkısına Yönelik Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşleri" konulu tez çalışması kapsamında uygulanacak görüşme sorularının değerlendirilmesine geçildi.

Yapılan görüşmeler sonunda; Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı Yusuf Ahmet ESEN'in "Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Lisans Programında Yer Alan Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi Dersinin Piyano Dersine Katkısına Yönelik Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşleri" konulu tez çalışması kapsamında uygulanacak görüşme sorularının fikri, hukuki ve telif hakları bakımından metot ve ölçeğine ilişkin sorumluluğu başvurucuya ait olmak üzere uygun olduğuna oybirliği ile karar verildi.

Ek 2: Araştırma İzinleri



T.C.
BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı



Sayı : E-79594239-302.14-2200005197
Konu : Araştırma İzni (Yusuf Ahmet ESEN)

12.01.2022

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : a) 03.01.2022 tarihli ve E-26468960-000-41330 sayılı yazınız.
b) Eğitim Fakültesi Dekanlığının 11.01.2022 tarihli ve E-44243253-200-2200004629 sayılı yazısı.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencisi Yusuf Ahmet ESEN'in araştırma izin talebi, uygulamayı uzaktan eğitim yöntemiyle yapması koşuluyla Eğitim Fakültesi Dekanlığı'nın ilgi (b) yazısı ile uygun görülmüştür.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Aydın HİM
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Ek: Yazı (2 Sayfa)



T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Personel Daire Başkanlığı

Sayı : E-38137489-604.01.02-210349
Konu : Yusuf Ahmet ESE'in Araştırma İzni

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : a) Bursa Uludağ Üniversitesi Rektörlüğünün, 03/01/2022 tarihli ve E-26468960-000-41330 sayılı yazısı.
b) Rektörlüğümüz Hukuk Müşavirliğinin, 04/03/2022 tarihli ve E-87347630-659-206937 sayılı yazısı.

Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Yusuf Ahmet ESEN'in "Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Lisans Programında Yer Alan Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi Dersinin Piyano Dersine Katkısına Yönelik Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşleri" konu tez çalışma talebinin uygun görüldüğüne dair; alınan ilgi (b) yazı yazımız ilişişinde gönderilmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz/rica ederim.

Prof.Dr. Nükhet HOTAR
Rektör

Ek:

1 - İlgi (a) Yazı

2 - İlgi (b) Yazı



T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : E-17311665-044-259388
Konu : Anketler (Yusuf Ahmet ESEN)

07.01.2022

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Genel Sekreterlik)

İlgi : a) 03.01.2022 tarihli ve E-26468960-000-41330 sayılı yazı.
b) 07.01.2022 tarihli ve 89377925-044- 259069 sayılı yazı.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Yusuf Ahmet ESEN'in, Doç. Dr. Ajda Şenol SAKİN danışmanlığında yürüttüğü "Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı Lisans Programlarında Yer Alan Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi Dersinin Piyano Dersine Katkısına Yönelik Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşleri" başlıklı tez çalışması kapsamında Üniversitemiz Gazi Eğitim Fakültesi bünyesinde uygulama yapmasına izin verilmesine ilişkin ilgi (a) yazınız adı geçen Fakülte Dekanlığına iletilmiş olup, alınan ilgi (b) cevabı yazı ve ekleri ilişikte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Bekir BULUÇ
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Ek:İlgi (b) yazı ve ekleri (3 sayfa)



T.C.
KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : E-16694033-000-2200001548
Konu : Yusuf Ahmet ESEN'in Araştırma İzni
Hakkında

07.01.2022

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Genel Sekreterlik)

İlgi : 03.01.2022 tarihli ve E-26468960-000-41330 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Bilimleri Ana Bilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Yusuf Ahmet ESEN'in Üniversitemiz Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Ve Tasarım Fakültesinde uygulama yapması Rektörlüğümüzce uygun görülmüştür.
Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Mehmet ATALAN
Rektör a.
Rektör Yardımcısı



T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : E-93282220-044-155629
Konu : Tez Uygulama İzni (Yusuf Ahmet ESEN)

14.01.2022

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
Görükle Kampüsü PK:16059 Nilüfer/BURSA

İlgi : Üniversitemiz Eğitim Fakültesi Dekanlığının 12.01.2022 tarihli ve E-62297456-044-154361 sayılı yazısı.

Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Yusuf Ahmet ESEN'in "Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Lisans Programında Yer Alan Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi Dersinin Piyano Dersine Katkısına Yönelik Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşleri" konulu tez çalışmasını Üniversitemiz Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğretim elemanlarına ve öğrencilerine uygulama isteği Rektörlüğümüzce uygun görülmüştür.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. İbrahim KISAÇ
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Ek: İlgi Yazı ve Ekleri (20 Sayfa)



T.C.
TRABZON ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : E-99699167-300-2200001674
Konu : Araştırma İzni (Yusuf Ahmet ESEN)

13.01.2022

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Genel Sekreterlik)

İlgi : a) 03.01.2022 tarihli ve E-26468960-000-41330 sayılı yazınız.
b) Fatih Eğitim Fakültesi Dekanlığının 11.01.2022 tarihli ve E-48203248-300-2200001560 sayılı yazısı.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencisi Yusuf Ahmet ESEN'in tez çalışması kapsamında Üniversitemiz Fatih Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Programı öğrencilerine araştırma yapma talebi, uygulanacak anketin online olarak öğretim elemanlarına ulaştırılması koşuluyla uygun görüldüğünün bildirildiği İlgi (b)'de kayıtlı yazı Ek'te gönderilmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Atilla ÇİMER
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Ek: İlgi (b) Yazı (1 Sayfa)

ÖZ GEÇMİŞ			
Adı-Soyadı	Yusuf Ahmet Esen		
Bildiği Yabancı Diller	İngilizce - B1 seviyesi		
Eğitim Durumu	Başlama - Bitirme	Kurum Adı	
Lise	2010	2014	TSK Bando Astsubay Hazırlama Okulu
Lisans	2017	2020	Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans	2020	2023	Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı
Doktora			
Çalıştığı Kurum	Başlama – Ayrılma	Çalışılan Kurumun Adı	
1.	2020	-	Avrupa Sanat Akademisi
2.			
3.			
Üye Olduğu Bilimsel ve Meslekî Kuruluşlar			
Katıldığı Proje ve Toplantılar			
Yayınlar:			Esen, Y., ve Şenol Sakin, A. (2021). Müzik öğrencilerinin çalgı çalışma süreçlerinde Pomodoro Tekniği kullanımına yönelik görüşleri. <i>ARTS: Artuklu Sanat ve Beşeri Bilimler Dergisi</i> (6), 413-446. https://doi.org/10.46372/arts.969224
Diğer:			
Tarih			11.12.2023
İmza			
Adı-Soyadı			Yusuf Ahmet Esen